

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

**ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

**ВИКОРИСТАННЯ МЕРЕЖЕВИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ
НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ
У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

**Кваліфікаційна робота
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)**

Виконала:
студентка 6 курсу, 613 групи
спеціальності 013 «Початкова освіта»
Дарійчук Крістіна Жаннівна

Керівник: **канд. пед. наук, доц. Піц І. І.**

До захисту допущено
на засіданні кафедри
протокол № _____ від _____ 2023 р

Зав. кафедрою _____ проф. Романюк С. З.

АНОТАЦІЯ

Дарійчук К.Ж. Використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання у початковій школі. – Рукопис.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 013 Початкова освіта. – Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Чернівці, 2023. – 103с.

Сучасний освітній процес переживає значний розвиток завдяки науковим та технологічним досягненням, зокрема, використанню мережевих освітніх технологій. Дана кваліфікаційна робота присвячена вивченню і аналізу важливого аспекту сучасної освіти – впровадженню мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання у початковій школі.

У першому розділі роботи проаналізовано еволюцію та формування поняття «мережеві освітні технології» в педагогічній науці та науковій літературі; розглянуто основні визначення, концептуальні основи та історія розвитку цього поняття; висвітлено наукові дослідження та теоретичні підходи щодо використання мережевих освітніх технологій у початковій школі; проаналізовано сучасний стан педагогічної науки та роль мережевих технологій у навчальному процесі.

У дослідження розглянуто особливості використання мережевих технологій при роботі з учнями початкових класів, звертається увага на адаптацію цих технологій до вікових та психологічних особливостей молодших школярів; аналізується, як мережеві освітні технології можуть бути використані для досягнення основних цілей та завдань уроків літературного читання в початковій школі.

Констатувальне дослідження дало змогу дослідити стан використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання в сучасній початковій школі, проаналізовано рівень їх використання та існуючі тенденції.

У другому розділі було визначено педагогічні умови, необхідні для успішного впровадження мережевих технологій на уроках літературного

читання; шляхи підвищення ефективності використання мережевих освітніх технологій у процесі роботи над художнім твором; особливості проведення уроків літературного читання з використанням мережевих технологій навчання, включаючи вибір інструментів, методик та інтерактивних форм роботи.

Ключові слова: мережеві освітні технології, уроки літературного читання, електронна платформа, соціальна мережа, електронний ресурс.

ABSTRACT

Dariichuk K.Zh. The use of network educational technologies in the lessons of literary reading in primary school. – Manuscript. Master's Degree Program for Master's Degree in Specialty 013 Primary Education. – Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University. – Chernivtsi, 2023. – 85 p. – 103p.

The modern educational process is experiencing significant development thanks to scientific and technological achievements, in particular, the use of network educational technologies. This qualification work is dedicated to the study and analysis of an important aspect of modern education - the implementation of network educational technologies in the lessons of literary reading in primary school.

The first chapter of the work analyzes the evolution and formation of the concept of "network educational technologies" in pedagogical science and scientific literature; the main definitions, conceptual foundations and history of the development of this concept are considered; scientific research and theoretical approaches regarding the use of network educational technologies in primary school are highlighted; the current state of pedagogical science and the role of network technologies in the educational process are analyzed.

The study examines the peculiarities of using network technologies when working with elementary school students, paying attention to the adaptation of these technologies to the age and psychological characteristics of younger students;

it is analyzed how network educational technologies can be used to achieve the main goals and tasks of literary reading lessons in primary school.

The confirmatory study made it possible to investigate the state of use of network educational technologies in the lessons of literary reading in a modern elementary school, the level of their use and existing trends were analyzed.

In the second section, the pedagogical conditions necessary for the successful implementation of network technologies in the lessons of literary reading were determined; ways to increase the efficiency of using network educational technologies in the process of working on an artistic work; peculiarities of conducting literary reading lessons using network learning technologies, including the choice of tools, methods and interactive forms of work.

Keywords: network educational technologies, literary reading lessons, electronic platform, social network, electronic resource.

ЗМІСТ

Вступ	6
Розділ 1. Теоретичні основи проблеми використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання в умовах початкової школи	11
1.1. Генезис поняття «мережеві освітні технології» у науковій літературі	11
1.2. Педагогічна наука про використання мережевих освітніх технологій в умовах сучасної початкової школи	17
1.3. Специфіка використання мережевих освітніх технологій у роботі з учнями молодшого шкільного віку	26
1.4. Можливості мережевих освітніх технологій у реалізації завдань уроків літературного читання	32
Висновки до першого розділу	40
Розділ 2. Організаційно-методичне забезпечення використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання у початковій школі	42
2.1. Констатувальне дослідження стану використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання в сучасній початковій школі	42
2.2. Обґрунтування організаційно-методичного забезпечення щодо використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання в сучасній початковій школі	51
2.2.1. Педагогічні умови використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання	51
2.2.2. Шляхи підвищення ефективності використання мережевих освітніх технологій у процесі роботи над художнім твором	58
2.2.3. Особливості проведення уроків літературного читання з використанням мережевих технологій навчання	64
Висновки до другого розділу	71
Висновки	73
Список використаних джерел	76
Додатки	89

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сучасне суспільство вимагає принципово нового рівня доступності високоякісної освіти. Стан освіти України та тенденції розвитку суспільства вимагають невідкладного вирішення проблеми випереджаючого розвитку системи освіти на основі інформаційних технологій, створення в країні єдиного освітнього інформаційного простору. Інформатизація передбачає сутнісну зміну змісту, методів та організаційних форм освіти.

При цьому має бути вирішена проблема змісту освіти на сучасному етапі, співвідношення традиційних складових навчального процесу та нових інформаційних технологій, нових взаємин учнів, вчителя та освітнього середовища.

Розвиток нових інформаційних технологій спричиняє становлення принципово нової освітньої системи, яка може забезпечити надання освітніх послуг мільйонам людей при скороченні питомих витрат на освіту. Саме на досягнення цих цілей спрямовано інтернет-освіту, яку можна визначити як освіту широких верств населення, що можна отримати за допомогою інформаційних освітніх ресурсів мережі Інтернет.

Необхідність організації навчання «по-новому» продиктована бурхливим розвитком Інтернету та веб-технологій. Сьогодні в процесі навчання дедалі частіше використовуються технології, серед яких дистанційні, мережеві, які раніше складно було використовувати через причини, що від нас не залежать.

Актуальність введення до освітнього процесу нових технологій навчання обумовлена низкою факторів:

- ✓ по-перше, модернізація освітньої системи та розвиток конкурентоспроможного ринку освітніх послуг ставлять перед освітніми установами низку проблем, пов'язаних із створенням умов для надання можливості виховання нового покоління;

- ✓ по-друге, розширення освітнього простору та занурення кожного вихованця в середовище, де в активній та ігровій формі учень перебуває в системі безперервної освіти, розвитку мислення, пізнавальної активності, власних потреб до самореалізації, збільшення ролі практичної навички використання отриманих знань, розвиток дослідницького компоненту.

В даний час до системи освіти на зміну традиційним формам процесу навчання приходять мережеві освітні продукти, використання яких забезпечує навчання новими засобами інформатизації [68 С.12–16.]. Усі сучасні дослідження в галузі освіти спрямовані на вирішення питання щодо змін освітнього процесу в умовах його комп'ютерної підтримки.

Впровадження мережевих технологій навчання у освітній процес – одна з актуальних педагогічних тем, які торкаються системи освіти.

Зручність, простота у використанні, доступність у будь який час до важливих ресурсів Інтернет, через будь які пристрої, починаючи від настільних комп'ютерів, ноутбуків, закінчуючи мобільними телефонами, і ряд інших переваг сприяють прискореному темпу розповсюдження даних технологій.

Відомий академік В. Кремень переконаний, що «мережеві освітні технології є тим технологічним базисом, на якому потрібно забезпечувати всім громадянам нашої країни рівний доступ до знань» [65]. Це дає підстави переконливо говорити про широке використання сучасних мережевих освітніх технологій у освітньому процесі навчальних закладів. Зокрема, мережні освітні технології набули великої популярності поміж користувачів за останні роки і суттєво позначаються на комунікації між учнями та вчителями. Спільна робота з навчальними матеріалами, обговорення тем у блогах і на форумах дає змогу залучати та мотивувати до навчально-пізнавальної діяльності школярів.

Ефективність застосування мережевих освітніх технологій у освітньому процесі залежить від ряду факторів, а саме: надійності техніки та

програмних засобів, які використовуються; інтересу школярів; вміння працювати за комп'ютером; вміння використовувати віддалені інформаційні бази даних; мотивації для використання мережевих освітніх технологій тощо.

Значення застосування мережевих освітніх технологій у освітньому процесі вчителями початкової школи окреслюється чинними документами, зокрема державним освітнім стандартом початкової загальної середньої освіти та Концепцією Нової української школи (НУШ). Зазначимо, що застосування у навчально-виховному процесі різноманітних цифрових освітніх ресурсів висуває нові вимоги до підвищення ІКТ-компетентності вчителя, що знаходить відображення у професійному стандарті вчителя, де характерний акцент робиться на розумне використання засобів ІКТ «при вирішенні професійних завдань там, де потрібно, і тоді, коли потрібно» [101]. У зв'язку з цим, на думку О. Пашенко, «використання мережевих освітніх технологій не повинно мати переважного характеру, а швидше виконувати допоміжну роль, при цьому обов'язково поєднуватися з іншими дидактичними засобами та формами навчальної роботи та елементами заняття» [94].

Стан дослідження проблеми. Аналіз численної психолого-педагогічної літератури показує, що проблемі використання мережевих освітніх технологій присвячено багато досліджень.

Проблемам використання мережевих освітніх технологій (МОТ) у освітньому процесі були присвячені дослідження таких українських вчених як В. Бикова, М.Вашуленка, І. Войтович, М. Жалдака, Н. Кузьмінської, Ю.Лотюк, С. Литвинової, Н. Морзе, В. Олексюка, С. Семерікова, В.Сергієнка та ін.

Зокрема, науковцями було розроблено концептуальні та психологічні засади застосування інформаційних технологій в освітньому процесі (В. Беспалько, Р. Гуревич, В. Красильникова, Н. Морзе, М. Чошанов тощо). Теоретичні основи розробки і використання засобів інформатизації освіти висвітлені у працях таких дослідників, як А. Ашерів, Г. Бордовський,

О. Зиміна, С. Панюкова, Н. Тверезовська та ін.; науково-педагогічні підходи до навчання здобувачів освіти із використанням мережевих інформаційних технологій розкриті А. Андрєєвою, О. Гуровою, В. Котенко, А. Кравцовою, Д. Махотіним, К. Осадчою, М. Федюшиною, Є. Ширшовим та ін.

Незважаючи на те, що існує достатня кількість наукових праць, присвячених дослідженню проблеми використання цифрових та мережевих освітніх технологій на уроках, зокрема в умовах початкової школи, нами не було виявлено комплексного аналізу використання МОТ на уроках літературного читання. Саме цей факт і вплинув на вибір нами проблему магістерського дослідження та робить обрану тему надзвичайно актуальною.

Об'єкт дослідження – процес використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання у початковій школі.

Предмет дослідження – організаційно-методичне забезпечення використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання у початковій школі.

Мета дослідження – теоретичне обґрунтування організаційно-методичного забезпечення використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання у початковій школі

Завдання дослідження:

- з'ясувати генезис наукових уявлень про мережеві технології, розкрити їх сутнісну характеристику;
- визначити місце мережевих освітніх технологій у практиці роботи початкової школи та специфіку їх використання у роботі з дітьми молодшого шкільного віку;
- емпірично дослідити стан використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання в сучасній початковій школі;
- проаналізувати організаційно-методичне забезпечення щодо використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання в умовах початкової школи.

У процесі дослідження нами були використані наступні *методи дослідження*: аналіз спеціальної, психолого-педагогічної та методичної, періодичної та фахової літератури за темою кваліфікаційної роботи; синтез та структурування даних, отриманих при теоретичному аналізі; педагогічне спостереження; педагогічний експеримент тощо.

Теоретична значущість дослідження полягає в розкритті та обґрунтуванні основних теоретичних аспектів та принципів використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання в сучасній початковій школі, а саме: концептуальних та теоретичних основ, на яких ґрунтується використання мережевих технологій у навчальному процесі; педагогічних аспектів використання мережевих технологій (принципів та методів, що лежать в основі ефективного використання мережевих технологій на уроках літературного читання).

Практична значущість дослідження полягає в тому, що воно надає практикам освіти, зокрема вчителям і адміністраторам початкових шкіл, конкретні практичні рекомендації та інструменти для успішного впровадження мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання; розкриває можливості покращити навчання та розвиток учнів через використання сучасних технологій на уроках літературного читання та забезпечити вчителів необхідними інструментами та знаннями для успішного впровадження цих технологій у навчальний процес.

Структура дослідження. Магістерська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного з розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ МЕРЕЖЕВИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ В УМОВАХ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

1.1. Генезис поняття «мережеві освітні технології» у науковій літературі

Термін «мережеві освітні технології» має свій корінь у складному еволюційному процесі, що відбувався в освітній та технологічній сферах. Його генезис можна відстежити в історії наукової літератури, де відбувалися зміни в підходах до педагогічних концепцій та інтеграції технологій у навчання.

На початку ХХ століття, із зростанням технологій та впровадженням радіо та телебачення в освітній процес, розпочалася перша хвиля інтересу до об'єднання техніки та освіти. Проте, сам термін «мережеві освітні технології» виник у зв'язку з експоненційним ростом Інтернету в другій половині ХХ століття.

У 1990-2000 роках, коли Інтернет став всеосяжною платформою для обміну інформацією та спілкування, почали з'являтися публікації, де розглядалася ідея використання цифрових мережеских засобів для поліпшення процесу навчання. Такий підхід дозволяв не лише забезпечити доступ до інформації в будь-якому місці, але й створювати віртуальні спільноти, об'єднуючи вчителів та учнів у віртуальних просторах.

У сучасній Україні одним із основних напрямків модернізації соціального інституту освіти є зміна форм, технологій та інструментів навчання. Інформатизація соціальної сфери українського суспільства сприяла запровадженню нових форм та технологій навчання, перенесення освітнього процесу у віртуальне середовище, в якому взаємодії територіально віддалених учасників відбуваються опосередковано.

Історія розвитку комп'ютерних технологій в освіті налічує лише близько 60 років. Початковим періодом розвитку комп'ютерних технологій навчання вважається 1954, саме в цей час з'явилася фундаментальна праця Skinner B.F. *The Science of Learning and Art of Teaching*, що ознаменував нову еру комп'ютерних технологій навчання.

Перший етап розвитку комп'ютерних технологій, який припадає на 1950-1970 рр., характеризується синтезом різноманітних підходів, розробкою алгоритмів та методів контролю за допомогою ЕОМ. Активне впровадження в освітню практику подібних засобів не принесло очікуваного ефекту через обмеженість функціональності та архітектури ЕОМ. Тому ЕОМ застосовувалися лише як тренажери, виконували інформаційну і контролюючу функції.

У 1969 році у Великій Британії було відкрито перший у світі університет дистанційної освіти – Відкритий Університет Великобританії, він був названий так, щоб демонструвати його доступність за рахунок невисокої ціни та відсутності необхідності часто відвідувати аудиторні заняття.

Другий етап розвитку комп'ютерних технологій (1970-1980рр.) освіти пов'язаний зі створенням персонального комп'ютера. При цьому спостерігався дефіцит комп'ютерної техніки, що стримувало інтеграцію технічних засобів та методів навчання. В даний період у навчанні набувають розвитку, так звані інтенсивні методи навчання. За рахунок активізації неусвідомлюваних компонентів запам'ятовування вдавалося за короткий термін доводити до автоматизму великий обсяг лексико-граматичного матеріалу.

Наприкінці 80-х доступність персональних комп'ютерів дала новий імпульс розвитку дистанційного навчання, пов'язаний зі спрощенням і автоматизацією навчання. Комп'ютерні навчальні програми з'явилися у перших комп'ютерах як різних ігор.

Електронне навчання в системі освіти України вперше з'явилося на початку 90-х р. ХХ-го століття спочатку у вигляді презентацій PowerPoint,

почалася розробка програм для тестування, електронних навчальних ресурсів.

Наприкінці 90-х – на початку 2000-х відбулася активізація корпоративного навчання з використанням електронних навчальних матеріалів, вперше почали формуватися електронні портфоліо співробітників.

З початку 2000-х електронне навчання сформувалося як повноправний компонент освітнього процесу у навчальних закладах різного виду. Традиційне очне навчання почало поєднуватися з дистанційним.

Сучасний етап розвитку освітніх технологій пов'язаний з використанням глобальної мережі Інтернет, а також зі зміною архітектури комп'ютерної техніки. Особливостями етапу є становлення методики дистанційного навчання. Сучасний етап інформатизації освіти пов'язаний не тільки з новими поколіннями комп'ютерів, а й з активним використанням в освітньому процесі мережеских підручників, електронних інформаційно-довідкових матеріалів, інтернет-проектів, додатків смартфонів, віртуальних шкіл, веб-квестів та ін.

Наш дослідницький інтерес зосереджений на уточненні розуміння мережевого та дистанційного навчання, виділення їх відмінностей. Нині ці поняття часто застосовують як синонімів. Ця обставина пов'язана, по-перше, з використанням запозичених англомовних термінів, і, по-друге, з понятійним апаратом, який досі не вкорінився в сучасній українській освіті.

Спочатку звернемося до висновків західних дослідників мережевого навчання. Маргарет Ріель і Лінда Харасим ще 1994 р. розглядали мережеве навчання (network learning) із двох позицій: 1) як спільне мережеве навчання (collaborative network learning) і 2) як інформаційний мережевий доступ (information network access) [90]. Наголошувалося на особливості взаємодії учасників процесу навчання та вказувалося на обов'язкову наявність інформаційного середовища, до якого відбувається спільний доступ учнів з освітньою метою.

Іншими західними мислителями мережеве навчання розглядалося як колективне та безперервне [102]. В основі такого навчання закладено принципи мережевого зв'язку, рівних можливостей, спільного доступу та отримання інформації, взаємного обміну знаннями, вирішення спільних завдань тощо. Мережеве навчання тут виступає формою та способом організації процесу набуття знання. Тому доцільно говорити про мережеву форму навчання.

Мережева форма навчання спочатку використовувалася корпоративними учасниками – комерційними компаніями та підприємствами, що мають міжнародну мережу філій. Компанії застосовували мережеву форму колективного навчання територіально віддалених співробітників. Так, Л. Кнайт наголосив на необхідності створення міжорганізаційних мереж корпоративного навчання для досягнення спільних цілей підприємства. Кнайт зазначив, що у мережевому навчанні обов'язковим компонентом є навчальний епізод (*learning episode*), званий надалі навчальним модулем [87].

Мережеве навчання (англ. *network learning*) часто у зарубіжній літературі згадується як взаємне навчання (англ. *peer-to-peer learning*, скорочено *p2p-learning*). Мережеве взаємне навчання базується на ідеї масового співробітництва, ідеології відкритих освітніх ресурсів у поєднанні з мережевою організацією взаємодії учасників [87].

Луїс Кнайт дійшов висновку, що модель мережевого навчання – це віртуальне освітнє співтовариство, яке є похідним від більш широкої мережі (компанії в цілому), складається з безлічі суб'єктів, що беруть участь у мережевому освітньому процесі як самостійно, так і спільно. Освітня спільнота може змінюватися з часом.

Вів'єн Ходжсон у період 1990-2013 років досліджувала особливості мережевого навчання як форми реалізації освітніх програм, а також особливості управління мережевим освітнім процесом у навчальних закладах

Великої Британії. Британським дослідником виявлено проблеми реалізації мережевого навчання:

1) недостатнє розуміння можливостей та переваг, які дає мережева форма навчання і, як наслідок,

2) неефективне управління освітнім процесом у рамках мережевого навчання [104]. Таким чином, західними дослідниками мережеве навчання сприймалося як форма реалізації освітніх програм. У загальному вжитку, форма – це 1) зовнішнє контур, зовнішній вигляд; 2) зовнішнє вираження будь-якого змісту. Мережеву форму навчання західні мислителі представили у вигляді моделі віртуального освітнього співтовариства, яке може змінюватись і трансформуватись з часом, а також у зв'язку з приєднанням або вилученням учасників процесу навчання.

Важливо, що у західній літературі мало вживається словосполучення «дистанційне навчання». Дистанційними є інформаційно-комунікаційні технології, які забезпечують реалізацію мережевого навчання. Дистанційна технологія забезпечує зв'язок територіально віддалених учасників освітнього процесу та поєднує їх у єдину освітню спільноту.

Українські дослідники звернулися до досліджень мережевого навчання у 2000-х рр., що пов'язано із специфікою процесу інформатизації соціальної сфери українського суспільства. Так, І. Пархомиць розглядає мережеве навчання у контексті дистанційного навчання, під яким він розуміє «нову самостійну систему навчання зі своїми системоутворюючими компонентами...» [99]. Ю. Дорошенко [32], І. Алексєєва [1] та ін. трактують мережеве навчання як спосіб формування вільної освітньої траєкторії.

С. Котова «мережеве навчання» розглядає у контексті дистанційного електронного навчання. На нашу думку, помилковим є, по-перше, те, що окремими дослідниками дистанційне навчання визначається як «сучасна універсальна форма професійної освіти...», а по-друге, використовується поєднання «дистанційне електронне навчання», в якому об'єднані в єдине

ціле два поняття різних категорій: технології та форми. Дистанційною є технологія реалізації освітніх програм, а електронною – форма [62].

У тлумачному словнику електронне навчання визначено як «організація освітньої діяльності із застосуванням інформації, що міститься в базах даних та використовується при реалізації освітніх програм, та забезпечують її обробку інформаційних технологій, технічних засобів, а також інформаційно-телекомунікаційних мереж, що передають по лініях зв'язку зазначену інформацію, що встановлюють взаємодію учнів та педагогічних працівників.

Електронне навчання (англ. E-learning, скорочення від англ. Electronic Learning) – система навчання, за допомогою інформаційних, електронних технологій. Часто тлумачиться, як синонім таких понять: дистанційне навчання, навчання з застосуванням комп'ютерів, мережеве навчання, віртуальне навчання, мультимедійне навчання, мобільне навчання.

За визначенням фахівців ЮНЕСКО: «e-Learning – навчання за допомогою Інтернет і мультимедіа»

Під дистанційними освітніми технологіями розуміються освітні технології, що реалізуються переважно із застосуванням інформаційно-телекомунікаційних мереж під час опосередкованої (на відстані) взаємодії учнів та педагогічних працівників.

О. Крамер під мережевим навчанням запропонував розуміти форму організації позааудиторної самостійної роботи, яка використовується поряд з очною формою навчання [64]. Автор вказав лише на один варіант застосування мережевого навчання як форми реалізації освітніх програм, тому це визначення є не повним. Ю. Молоков, як і ряд інших авторів, також припустилися помилки під час перекладу «мережеве навчання» англійською мовою – «online learning». Спираючись на зарубіжні джерела, приймемо як правильне словосполучення «network learning» [80].

Цей недогляд пов'язаний, як правило, з тим, що «online» та «offline» застосовуються для позначення присутності в Мережі, в Інтернеті. Для

вказівки присутності в Інтернеті в режимі реального часу застосовується позначення «online» (у мережі, дослівний переклад – «на лінії»), а для вказівки на даний час відсутності учасника у віртуальному просторі використовується позначення «offline» («поза мережею»). Тому використання англійського варіанта індикатора присутності в Інтернеті як позначення форми навчання ми вважаємо помилковим.

Підбиваючи підсумки даного етапу дослідження, ми дійшли таких висновків:

1. мережеве навчання (від англ. network learning) є формою як спільного так і індивідуального набуття знання, отримання умінь і навичок, яке функціонує з урахуванням дистанційних технологій;

2. дистанційні, по-іншому, інформаційно-комунікаційні технології виступають основою мережевого навчання, пов'язують територіально віддалених учасників навчального процесу в єдиному віртуальному середовищі;

3. моделлю мережевої форми навчання є віртуальне мережеве співтовариство, яке може змінюватися і трансформуватися з часом та у зв'язку з приєднанням чи виключенням учасників процесу навчання.

1.2. Педагогічна наука про використання мережевих освітніх технологій в умовах сучасної початкової школи

У другій половині ХХ ст. людство вступило у новий етап свого розвитку – перехід від індустріального суспільства до інформаційного. Процес, що забезпечує цей перехід, отримав назву інформатизації.

Інформатизацію в широкому значенні слова можна розглядати як процес перебудови життєдіяльності суспільства на основі активного та повного використання достовірного, вичерпного та своєчасного знання у всіх

суспільно значущих видах людської діяльності, що вимагають формування інфраструктури засобів накопичення, зберігання, обробки та передачі інформації як найважливішого показника рівня науково-технічного розвитку будь-якої країни. При цьому інформація стає найважливішим стратегічним ресурсом суспільства та займає ключове місце в економіці, освіті та культурі. Альтернативи інформатизації немає. Це об'єктивний етап соціального прогресу в усіх галузях життєдіяльності людини. Говорячи про інформатизації, слід розуміти, що це не лише створення та розвиток технічної бази, це програмована зміна інформаційної основи функціонування різних суспільних систем та підсистем, заміна в допустимих межах паперової інформації людино-машинними діалоговими системами, створення нових, незрівнянно більш ефективних моделей діяльності.

У процесі інформатизації виникає низка проблем, що гальмують її розвиток. Зокрема, проблема психологічного характеру – не готовність населення до переходу в інформаційне суспільство.

Цей перехід нині ускладнюється низьким рівнем інформаційної культури населення, недостатньою комп'ютерною грамотністю, звідси й низькими інформаційними потребами, і навіть відсутністю бажання їх розвивати.

Що ж ми розуміємо під інформаційною культурою?

Інформаційна культура – це осмислення сучасної картини світу, широке використання інформаційних потоків та їх аналіз, реалізація прямих та зворотних зв'язків з метою їх адаптації, пристосування до навколишнього світу, грамотне володіння мовами спілкування з комп'ютером, розуміння його можливостей, місця та ролі людини в інтелектуальному середовищі [79].

Реальна інформатизація суспільства передбачає організацію комп'ютерного лікнепу населення, підготовку та перепідготовку кадрів – фахівців з ЕОМ та нефахівців, тобто. користувачів, комп'ютеризацію всіх ланок освіти від початкової школи до вузу та системи післявузівської освіти,

створення мережі перекваліфікації працівників, формування, особливо у молоді, нової інформаційної культури.

Природно, що у процесі інформатизації суспільства одне з центральних місць має займати інформатизація освіти.

Ідею розробки нових технологій навчання на основі широкої комп'ютеризації та інформатизації педагогічних систем зумовили такі світові тенденції, як:

- розвиток глобальної виробничої інфраструктури;
- інформатизація та автоматизація всіх галузей науки, техніки та технологій;
- зміна професійної структури суспільства та світоглядних поглядів людини на працю;
- інформаційна інтеграція освіти у світову систему.

Серед ідей та тенденцій, які властиві сфері освіти та впливають на її інформатизацію, можна виділити наступні:

- гуманізація та гуманітаризація освіти;
- багаторівнева та випереджальна підготовка кадрів;
- безперервність освіти, необхідність поповнення знань протягом усього життя;
- соціалізація та професіоналізація особистості.

Таким чином, інформатизацію освіти розумітимемо як процес, спрямований на підвищення якості змісту освіти, проведення досліджень та розробок, впровадження, супровід та розвиток, заміна традиційних інформаційних технологій на більш ефективні у всіх видах діяльності в національній системі освіти України [69].

Глобальна мета інформатизації освіти полягає у радикальному підвищенні ефективності якості освіти, що відповідає вимогам постіндустріального суспільства. Глобальна мета є багатофакторною, що включає цілий ряд підцілей, таких як:

- підготовка учнів до повноцінної та ефективної участі у всіх сферах життєдіяльності в умовах інформаційного суспільства;
- підвищення якості освіти;
- збільшення ступеня доступності освіти;
- інформаційна інтеграція національної системи освіти до інфраструктури світової спільноти.

Принципова відмінність сучасної системи освіти від традиційної полягає у специфіці її технологічної підсистеми. Цей компонент вкрай не розвинений у класичній освіті, яка спирається в основному на навчання «вічна-віч» і друковані матеріали. У сучасній освіті значне місце приділяється використанню засобів нових інформаційних технологій, Інтернет-технологій.

Інформаційні технології розвиваються в кілька разів швидше за будь-які інші технології, а комп'ютер стає недорогим і високопродуктивним робочим інструментом. Світова спільнота приходить до повсюдного використання комп'ютерів та інформаційних мереж, у тому числі для освітніх цілей.

Серед досить великої кількості фахівців у галузі освіти існує думка про те, що використання комп'ютерів та телекомунікацій, нових технічних засобів у навчальному процесі – це єдине, що необхідно для модернізації освіти. Чи так це?

Повертаючись до питання про роль технологічної підсистеми в модернізації освіти, на основі аналізу розвитку освіти не лише нашої країни, а й інших країн світу, можна зробити цілком певний висновок: використання нових інформаційних технологій лише в тому випадку веде до вирішення гострих проблем сучасної освіти, коли розвиток технологічної підсистеми освіти супроводжується радикальними змінами у всіх інших підсистемах: педагогічній, організаційній, економічній – і навіть суттєво зачіпає теоретичні та методологічні засади освітньої системи. Тобто розвиток нових інформаційних технологій спричиняє становлення принципово нової освітньої системи, яка може забезпечити надання освітніх послуг мільйонам

людей при скороченні питомих витрат на освіту. Саме на досягнення цих цілей спрямовано Інтернет-освіту, яку можна визначити як освіту широких верств населення, яку отримує за допомогою інформаційних освітніх ресурсів мережі Інтернет.

Аналізуючи процеси становлення інформаційного суспільства, можна виділити п'ять основних напрямів радикальних змін у системі освіти:

1 Розвиток неформальної освіти, зумовлений впливом інформаційних технологій.

2 Посилення індивідуалізованого характеру освіти, що дозволяє брати до уваги можливості та потреби кожної конкретної людини.

3 Твердження самоосвіти, самонавчання як провідної форми освіти.

4 Орієнтація на освіту, що створює знання.

5 Формування системи безперервної освіти, тобто. освіти протягом усього життя [95].

Інтернет – найбільша у світі глобальна комп'ютерна мережа, що складається з більш ніж 10 500 мереж, до яких підключено близько 2 млн. комп'ютерів та налічує понад 15 млн. користувачів у 50 країнах. Темпи зростання Інтернету налічують 15 % на місяць.

Інтернет-ресурси – це вся сукупність інформаційних технологій та баз даних, доступних за допомогою цих технологій та існуючих у режимі постійного оновлення. [87].

Найбільш значущим нам виступає поняття «Інтернет-технології».

Інтернет-технології – це автоматизоване середовище отримання, обробки, зберігання, передачі та використання знань у вигляді інформації та їх впливу на об'єкт, що реалізується в мережі Інтернет, що включає машинний та людський (соціальний) елементи [95].

Стосовно навчання можна виділити такі:

- комп'ютерні навчальні програми (електронні підручники, тренажери, лабораторні практикуми, тестові системи);

- навчальні системи з урахуванням мультимедіа-технологій, побудовані з допомогою персональних комп'ютерів, відеотехніки, накопичувачів на оптичних дисках;
- інтелектуальні та навчальні експертні системи, що використовуються у різних предметних галузях;
- розподілені бази даних із галузей знань;
- засоби телекомуніації, що включають електронну пошту, телеконференції, локальні та регіональні мережі зв'язку, мережі обміну даними тощо;
- електронні бібліотеки, розподілені та централізовані видавничі системи. Перераховані технології можна розділити на великі групи:
 - із виборчою інтерактивністю;
 - з повною інтерактивністю.

(Інтерактивність – безпосередня взаємодія користувача з інформаційно-обчислювальною системою, може мати характер запити чи діалогу з ЕОМ).

Глобальна мережа Інтернет представляється як засіб комунікації, і інформаційний простір [117]. Відповідно, ідея мережного навчання у встановленні зв'язків між учасниками освітнього процесу, у доступі до інформаційних та комунікаційних технологій. Ця взаємодія суттєво підвищує ефективність освітнього процесу, розширюючи можливості навчання для різних категорій слухачів.

Мережева технологія навчання – це технологія навчання, що базується на використанні мережі Інтернет при створенні, передачі інформації та набутті знань, формуванні навичок, умінь та контролю за їх формуванням у процесі навчання та взаємодією між викладачем та учням, а також адміністратором мережі [114].

Одна з ключових цілей використання мережевих навчальних технологій в умовах реалізації Державного стандарту загальної середньої освіти – сформувати компетенції учнів. Для її реалізації насамперед необхідно підготувати педагогічний склад до систематичного використання

мережових технологій у навчальному процесі. Намагаються уникнути застосування мережових технологій ті педагоги, які зовсім не знайомі з особливостями застосування в освітньому процесі, зосереджуючись на традиційних і звичних їм способах навчання.

Для ефективного застосування цього виду технологій необхідно враховувати різні аспекти, що формують мотивацію всіх сторін навчання.

Психологічний аспект мотивації учня виявляє його готовність використовувати мережеві навчальні технології. Педагогічний аспект стосується результативності самих мережових технологій на навчальних заняттях. Методичний аспект показує правильність вибору підходу до формування завдань та навчальних матеріалів, форми правильної та виправданої подачі матеріалу. Організаційний аспект – вміння раціонально запланувати навчальне заняття, організувати самостійну та домашню роботу учнів.

Мережеві технології мають високий потенціал з погляду розвитку творчих особливостей учнів, оскільки поєднують різноманітні програмні засоби. Сайти навчальних закладів та персональні сторінки викладачів дають змогу відкрити нові обрії для розвитку творчих, навчальних здібностей учнів.

Поняття «мережеві освітні технології» відображає інтеграцію інформаційних та комунікаційних технологій у процес навчання і сприяє створенню віртуальних навчальних середовищ. Сутність цього поняття включає наступні ключові аспекти:

- ✓ використання мережі. Основна ідея полягає в тому, щоб використовувати можливості мережі (зазвичай Інтернету) для отримання, обміну та створення знань. Це може включати в себе використання веб-ресурсів, віртуальних класів, онлайн-курсів і спільнот для навчання;
- ✓ спільнота та співпраця. Мережеві освітні технології створюють умови для спільної діяльності та взаємодії між учасниками навчального

процесу. Це може включати в себе віртуальні форуми, спільні проєкти, відеоконференції, які сприяють обміну ідеями та досвідом;

- ✓ індивідуалізація навчання: Завдяки мережевим технологіям можливе створення індивідуалізованих програм навчання, враховуючи потреби та особливості кожного учня. Це сприяє більш ефективному засвоєнню матеріалу;
- ✓ оцінювання та відстеження прогресу. Мережеві освітні технології надають засоби для ефективного оцінювання та відстеження прогресу учнів. Це може включати в себе онлайн-тести, системи відстеження прогресу та автоматизоване оцінювання;
- ✓ глобальний доступ до знань: Однією з ключових особливостей мережевих освітніх технологій є їхній потенціал зробити освіту доступною для людей у будь-якій точці світу. Це дозволяє зрушити границі та забезпечити можливість отримання якісної освіти віддалено.

Отже, сутність «мережевих освітніх технологій» полягає в тому, щоб використовувати потужність мережі для удосконалення навчання, створення сприятливого віртуального навчального середовища та забезпечення доступу до освіти всім бажаючим незалежно від географічного положення чи інших обмежень.

Мережева технологія навчання включає:

- 1) форми телекомунікації (електронна пошта, чат, форум, веб-конференція);
- 2) інформаційні ресурси (аудіовідеоматеріали, навчальні тексти з різної тематики) [121].

У сучасному освітньому процесі використовуються різноманітні мережеві технології для покращення навчання та всебічного розвитку учнів. Деякі з основних мережевих технологій, які застосовуються у сфері освіти, включають:

- ✓ інтернет та Веб-ресурси;

- ✓ онлайн-курси та платформи (спеціалізовані платформи, які надають можливість учням отримувати доступ до курсів від провідних вчителів та навчальних закладів світу;
- ✓ віртуальні учбові середовища (LMS): системи управління навчанням, такі як Moodle або Blackboard, надають інструменти для організації спілкування, завдань та відстеження прогресу школярів;
- ✓ відеоконференції та Віртуальні Класи: Zoom, Microsoft Teams, Google Meet: Ці платформи дозволяють проводити віртуальні уроки та зустрічі, забезпечуючи візуальний та аудіальний зв'язок між викладачами та студентами, навіть якщо вони знаходяться в різних частинах світу;
- ✓ спільні документи та Хмарні Сервіси (Google Docs, Microsoft 365): Спільні документи дозволяють учням та вчителям спільно працювати над текстовими документами, презентаціями та таблицями, спрощуючи спільну роботу та обмін інформацією;
- ✓ соціальні мережі та форуми (Discord, Facebook Groups): Використання соціальних мереж та форумів дозволяє створювати віртуальні спільноти для обговорення тем, спільного вивчення та обміну досвідом;
- ✓ віртуальна реальність (VR) та розширена реальність (AR) (VR-турні, AR-додатки для навчання). Використання VR та AR дозволяє школярам вивчати нові концепції через наукові дослідження та взаємодію з віртуальними об'єктами;
- ✓ мобільні додатки: (освітні додатки для мобільних пристроїв можуть надавати доступ до інтерактивних уроків, вправ та ігор для покращення навчання;
- ✓ інтерактивні технології та гейміфікація (інтерактивні дошки, гейміфіковані уроки: Використання інтерактивних технологій та елементів гейміфікації може робити навчання більш захоплюючим та ефективним.

Ці мережеві технології сприяють розвитку глобального та віртуального освітнього середовища, забезпечуючи учням більше можливостей для отримання знань та спілкування.

1.3. Специфіка використання мережевих освітніх технологій у роботі з учнями молодшого шкільного віку

Існує певна періодизація дитячого та шкільного віку, яка ґрунтується на стадіях фізіологічного та психічного розвитку дитини, а також на тих умовах, у яких протікає її виховання. Науковці визначають дошкільний вік із трьох до семи років, а шкільний вік – з восьми до дванадцяти років. Віковий проміжок із шести-семи до десяти-одинадцяти років відповідає першому етапу шкільного життя, а саме навчанню у 1–4-му класах. Таким чином, дітей цієї вікової групи відносять до молодших школярів. Особливістю цієї вікової групи є постійне бажання бути в русі (бігати, стрибати, лазити) та нездатність тривалий час перебувати в одній позі. Зростання м'язової сили та загальне становлення рухових функцій пояснюють інтенсивну мобільність молодших школярів [125].

Молодший шкільний вік (від 7 до 11 років) – важливий період становлення школяра, один із ключових етапів когнітивного розвитку, соціалізації, формування Я-концепції дитини.

Коли дитина йде до школи, її основна, ігрова, діяльність йде на другий план, і особливу значущість набуває навчальна діяльність. Однак вона ще не сформована – дитині тільки доведеться навчитися вчитися. Але гра як вид діяльності, як і раніше, є важливою для молодшого школяра через потребу постійного руху.

З віковими характеристиками пов'язані й особливості побудови уроку загалом. Так як у дітей молодшого шкільного віку переважає наочно-подібне

мислення, то доцільно використовувати на уроці наочний матеріал – різного виду картки, презентації, макети, іграшки, ілюстрації, вироби та інші. Оскільки у дітей цього віку мимовільне запам'ятовування розвинене краще за довільне, вони запам'ятовують найшвидше те, що викликає інтерес і емоційний відгук, виділяється з монотонності [125].

Найпоширенішим і найефективнішим способом засвоєння матеріалу вважається ігрова діяльність. По-перше, тому що дитина семи-дев'яти років все ще потребує її. По-друге, гра зрівнює дітей, ставлячи всіх на один щабель. «Гра – це діяльність, де той, хто навчається спочатку емоційно, а потім інтелектуально пізнає всю систему людських відносин» [98]. Така діяльність вимагає напруги емоційних і розумових сил учня. Йому потрібно вирішити, як зробити, що сказати, як виграти. Потреба у вирішенні цих питань загострює таким чином розумову діяльність [74].

Для школярів гра – це, перш за все, захоплююче заняття. Діти швидко перевтомлюються, оскільки навчальна діяльність потребує великої фізичної та розумової напруги. Тому на будь-якому уроці пріоритетним є часта зміна діяльності – групова робота може змінюватися індивідуальною, спокійне виконання завдання – фізичними вправами. Але така зміна діяльності має відбуватися плавно, тому що молодші школярі ще не вміють швидко перемикаати увагу з одного предмета на інший [11].

Діти 6-10 років мають здатність швидко і надовго запам'ятовувати новий матеріал. Однак вони так само швидко втрачають інтерес і не можуть довго концентруватися на чомусь одному, особливо якщо це не викликає емоційного інтересу. Таким чином, на уроках потрібно переважно використовувати розмаїття наочних матеріалів, плавну зміну діяльності, яскраві ілюстрації правил, пов'язані з дією. Мова вчителя має бути емоційною та виразною, щоб утримувати увагу класу.

У молодшому шкільному віці провідною діяльністю є навчальна діяльність, у процесі якої відбувається розвиток інтелектуально-пізнавальної

сфери. Найважливішими новоутвореннями молодшого шкільного віку є довільність психічних процесів, рефлексія та внутрішній план дій [98].

Молодший шкільний вік – сенситивний період для розвитку довільного регулювання поведінки, довільної уваги та спостережливості [117]. Увага є центральною лінією розвитку, вона змінюється від мимовільної на початку вікового періоду до довільної. Крім того, у цьому віці за двома напрямками відбувається інтенсивний розвиток пам'яті: удосконалюється керованість запам'ятовування та збільшується роль словесно-логічного, чи смислового, запам'ятовування. Таким чином, від першого класу до четвертого наочно-образна пам'ять заміщується словесно-логічною. За Ж.Піаже, саме у молодшому шкільному віці відбувається перехід від доопераційного мислення до мислення лише на рівні конкретних операцій.

Важлива складова навчальної діяльності на даному етапі розвитку дитини – розвиток навичок, пов'язаних з читанням та письмом, вдосконалення навичок мовлення, розширення словникового запасу та оволодіння складнішими граматичними структурами та більш тонким слововживанням.

У молодшому шкільному віці дитина набуває нових соціальних зв'язків, починає відчувати межі свого психологічного простору і намагається їх зберігати. У міру дорослішання у дитини формується все більш точне та повне уявлення про свої фізичні, інтелектуальні та особистісні якості та якості інших людей, починають усвідомлюватися відмінні особливості та риси індивідуальності [87]. На цьому тлі відбувається ускладнення та уточнення власного «Я-образу», формування реалістичної самооцінки [117]. Крім того, в даний віковий період формується важливе розуміння правил поведінки та міри правильності, дитина починає опановувати норми та правила шкільного життя. Міра правильності та вимога дотримуватися її є основою розвитку моральної свідомості дитини.

Одним із найбільш актуальних питань сучасної освіти є питання збереження та підтримки психологічного здоров'я та благополуччя суб'єктів

освітнього процесу, особливо тих, хто насамперед навчається. В умовах розвитку інформаційного середовища ця проблема набуває ще більшої значущості. Сучасні інформаційні технології значною мірою доповнюють та розширюють життя дитини, впливаючи при цьому на всю структуру її поведінки і діяльності та виступаючи одним із найважливіших агентів соціалізації [87].

Учні початкової школи цікаві гостро потребують спілкування і тому пізнають його різні стилі, застосовують їх на практиці, навчаються відстоювати свої інтереси та вирішувати конфліктні ситуації. Від сформованості комунікативних навичок залежить, наскільки успішною буде взаємодія дитини з навколишнім світом.

Застосування інформаційно-комунікативних (ІКТ) та мережевих технологій (МТ) може надати значну допомогу. Вважається, що використання ІКТ та МТ активізує пізнавальну діяльність учнів на уроці та у позаурочний час. Такі технології допомагають зберегти інтерес до предмета, забезпечують індивідуальний підхід до учнів з різним рівнем підготовленості, збільшують якість засвоєння матеріалу. Інформаційні та комунікативні засоби дозволяють розвивати вміння порівнювати переваги та недоліки різних джерел інформації, вибирати відповідну технологію її пошуку, вивчати та обробляти дані.

Слід зазначити, що успішність навчальної діяльності, адаптація та соціалізація молодшого школяра нерозривно пов'язані з його психологічним благополуччям. У численних визначеннях терміна «психологічний добробут» підкреслюється дві його складових: когнітивна, що включає судження, пов'язані із загальною задоволеністю життям, і емоційна — як переживання задоволеності собою, переважання позитивних емоцій [103]. Крім того, на психологічний добробут дитини впливають різні фактори: стан здоров'я, здатність до адаптації, вміння справлятися зі стресом, позитивна Я-концепція, стосунки з батьками [103].

Сучасний школяр живе та навчається у двох світах — реальному та віртуальному. Причому світ віртуальний для дітей найчастіше стає більш значущим та впливовим, ніж світ реального спілкування та взаємодії з людьми. Інтернет виступає не як технологія або інструмент для досягнення певних цілей, а як повноцінне «довкілля». Процес цифрової соціалізації учня може мати як позитивний (сприятиме його особистісному розвитку та психологічному благополуччю) так і негативний, тобто деструктивний вплив (що перешкоджатиме розвитку та руйнуватиме психологічне благополуччя). У ситуації проблемного використання Інтернету можуть знижуватися пам'ять, увага, навички читання та письма [103]. Крім того, наслідком негативної цифрової соціалізації можуть бути різноманітні прояви девіантної поведінки, невротичні розлади, посилення агресивних та аутоагресивних тенденцій тощо. Таким чином, проблеми цифрової соціалізації дітей не можна розглядати у відриві від питань збереження та підтримки їхнього психологічного благополуччя. Отже, вчителям та батькам важливо знати основні засади медіації поведінки дитини в Інтернеті та розуміти, як максимізувати користь від цифрової соціалізації своєї дитини.

Сьогоднішні молодші школярі – представники нового цифрового покоління користувачів інтернету, вони почувуються у глобальній мережі природно та невимушено. Інтернет є повноцінною частиною способу життя сучасних дітей, і це потребує змін у всіх сферах суспільства, у тому числі й у освіті. У нових стандартах початкової школи передбачається, що кожна дитина повинна мати доступ до комп'ютера і, відповідно, набувати певного рівня медіа-грамотності.

Використання мережевих технологій у системі навчальних дисциплін початкової школи може бути потужним чинником збагачення індивідуальної основи розумового, естетичного, морального розвитку школяра, оскільки інформаційні засоби навчання із застосуванням комп'ютера досить перспективні, сприяють підвищенню творчої активності молодших школярів. Сучасні уроки можуть бути наповнені не тільки наочним матеріалом, а й

супроводжуватися аудіо-, відео- та іншим цифровим контентом, що підвищує рівень зацікавленості дітей, ступінь запам'ятовування навчальної інформації та ін.

При зверненні до засобів мережевих технологій у навчально-виховному процесі початкової школи педагогу необхідно враховувати вікові пізнавальні особливості учнів. Так, згідно з врахуванням вікової специфіки пізнавальної діяльності молодших школярів, при зверненні до засобів мережевих технологій доцільно використовувати також ігрові педагогічні технології, адже гра має велике значення не тільки для розвитку уваги, мислення, волі, а й особистості дитини в цілому. Саме тому більшість прикладних комп'ютерних програм навчального характеру, призначених для застосування у початковій школі, використовують ігровий підхід до навчальної діяльності, що підвищує інтерес молодших школярів та знімає зайву психологічну напругу.

Як відомо, запам'ятовування матеріалу відбувається краще тоді, коли він цікавий, а ігрові навчальні програми дозволяють зробити навчальний процес більш цікавим та захоплюючим для дітей молодшого шкільного віку. Застосування мережевих технологій ігрової спрямованості сприяють підвищенню рівня пізнавальної активності та її інтенсивності, адже комп'ютер є потужним джерелом її розвитку, а також інших інтелектуальних почуттів молодших школярів – допитливості, задоволеності результатом своєї діяльності, вольових якостей та ін. [100].

Однак при зверненні до ігрових мережевих технологій у системі початкової освіти слід керуватися, насамперед, дидактичними цілями, не перетворюючи урок на розважальний чи дозвільний захід, а також враховувати ризик розвитку ігрової та комп'ютерної залежності дітей.

Надаючи безліч нових можливостей, глобальна мережа несе нові ризики. Юний користувач, захоплений безмежними можливостями сучасних технологій, часто не може розглянути ризиків і загроз мережі і в результаті опиняється серед найбільш вразливих користувачів. Зіткнувшись із

небезпекою під час використання інтернету чи мобільного зв'язку, діти часто не знають як вчинити і до кого звернутися в такій ситуації, а тому змушені діяти методом спроб та помилок.

Молодший шкільний вік – це етап активного вступу дітей до лав користувачів мережею інтернет та формування інфокомунікаційної компетентності.

Враховуючи особливості розвитку цифрового покоління, дуже важливо якомога раніше не лише надавати дітям інформацію про можливості та позитивні сторони глобальної мережі, а також підвищувати рівень знань у питаннях безпечного використання інформаційно-комунікаційних технологій, насамперед інтернету.

1.4. Можливості мережевих освітніх технологій у реалізації завдань уроків літературного читання

У контексті інформатизації всіх сфер культурно-суспільного, економічного та політичного життя вітчизняного соціуму одна з провідних ролей належить тенденції інформатизації освіти як процесу забезпечення сфери освіти методологією та практикою розробки та оптимального використання сучасних мережевих освітніх технологій, орієнтованих на реалізацію психолого-педагогічних цілей навчання, виховання. Інформатизація освіти спрямована на підвищення ефективності та інтенсифікації процесу освіти за рахунок впровадження мережевих технологій та інноваційних методичних розробок у систему навчання та виховання учнів.

У межах цього дослідження ми поділяємо думку А. Морозов, яка підкреслює, що «реалізація ідей сучасної освіти вимагає розробки спеціальних методів та організаційних форм навчання, що забезпечують

перехід від ілюстративно-пояснювальних методів та механічного засвоєння фактологічних знань до оволодіння вмінням самостійно набувати нового знання, користуючись сучасними способами представлення та здобуття навчального матеріалу та технології інформаційної взаємодії» [83]. Це актуалізує звернення у навчально-виховному процесі початкової освіти до засобів мережевих освітніх технологій.

Проте, не потрібно забувати, що застосування комп'ютерних технологій виправдане тоді, коли вони є ефективними. При використанні мережевих технологій у початковій школі в учнів формується вміння та бажання вчитися, починає складатися стиль мислення, закладаються найміцніші знання та навички для подальшого успішного навчання у середній школі. Така робота може застосовуватися з усіх предметів, позакласних заняттях тощо. Нині в учнів слабо розвивається культура читання, що негативно б'є по їх загальному розвитку. Важко переоцінити значення уроків літературного читання в системі початкової освіти. Від того, які знання, навички та вміння набувають на цих уроках учні залежить ефективність навчання з усіх предметів, і не лише у початковій школі.

Чи буде книга в житті людини супутником, другом, порадником, теж залежить від постановки класного читання у молодших школярів. Уроки читання для молодших школярів – це своєрідне вікно у світ, у сферу людських відносин. Тут формуються такі поняття, як доброта, чесність, порозуміння, почуття обов'язку та багато іншого. Важко уявити сучасний урок без використання комп'ютерних технологій. Вони можуть бути органічно включені в будь-який етап уроку: під час індивідуальної або словникової роботи, запровадження нових знань, під час узагальнення та закріплення, контролю знань, умінь і навичок. Крім того, за допомогою цих технологій можна використовувати різноманітні форми організації пізнавальної діяльності: фронтальну, групову, індивідуальну.

Мережеві освітні технології допомагають залучити всіх учнів класу до літературної творчості. Активно проходить робота із фразеологізмами,

скоромовками, загадками, прислів'ями та словникова робота. Глибоке вивчення теми досягається як під час фронтальної роботи, так і у процесі індивідуальної роботи кожного учня з інтерактивним продуктом. Діти з інтересом беруть участь у пошуку інформації та підготовці повідомлень, рефератів, доповідей, буклетів, книжок-розгорток.

У навчанні сьогодні особливий акцент ставиться на власну діяльність дитини з пошуку, усвідомлення та переробки нових знань. Вчитель у цьому випадку виступає як організатор процесу навчання, керівник самостійної діяльності учнів, який надає їм потрібну підтримку та допомогу. Інформаційно-комунікаційні технології можна розглядати як пояснювально-ілюстративний метод навчання, основним призначенням якого є організація засвоєння учнями інформації шляхом повідомлення навчального матеріалу та забезпечення його успішного сприйняття, яке посилюється при підключенні візуальної пам'яті.

Можливості використання мережевих освітніх технологій дозволяють найбільш повно та успішно реалізувати розвиток здібностей дитини, збільшити обсяг пропонованого для ознайомлення матеріалу.

Мережеві технології навчання дозволяють розвивати інтелектуальні, творчі здібності, уміння самостійно набувати нових знань, забезпечують особистісно орієнтований підхід. Комп'ютерні програми привчають до самостійності, розвивають навичку самоконтролю.

Використання мережевих технологій допомагає вчителю підвищувати у дітей мотивацію до навчання та призводить до цілого ряду позитивних наслідків:

- збагачує учнів знаннями у їх образно-понятійній цілісності та емоційному забарвленні;
- психологічно полегшує процес засвоєння матеріалу школярами;
- збуджує живий інтерес до предмета пізнання;
- розширює загальний світогляд дітей;
- підвищує рівень використання наочності під час уроку;

- сприяє збільшенню продуктивності праці вчителя та учнів на уроці.

Уроки літературного читання з використанням мережевих технологій є найбільш цікавими та допомагають учням образно подати досліджуваний твір будь-якого жанру. Пропонуємо розглянути можливість застосування мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання в початковій школі.

Мережеві освітні технології в початковій школі можуть значно збагатити та покращити процес вивчення літературного читання, надаючи різноманітні можливості для ефективного навчання та залучення учнів. Серед ключових можливостей використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання можемо назвати наступні:

- доступ до електронних ресурсів (можливість використання електронних книг та онлайн-ресурсів для розширення читацького кругозору та надання учням можливості ознайомлення з різноманітними творами; створення віртуальної бібліотеки, що дозволяє дітям вибирати літературні твори відповідно до їх інтересів та рівня розвитку читацької самостійності);
- інтерактивні вправи та ігри (розробка ігор та вправ, які сприяють розвитку навичок літературного аналізу, розуміння тексту та літературної термінології; використання онлайн-гравців та інтерактивних завдань для стимулювання учнів до читання та обговорення прочитаного);
- віртуальні книжкові клуби (організація віртуальних дискусій та книжкових клубів для обговорення прочитаних творів; залучення вчителя та інших учнів до обміну думками, аналізу та обговорення літературних відкриттів);
- створення мультимедійних презентацій (використання мультимедійних засобів для створення презентацій, які допомагають візуалізувати сюжет, персонажі та інші елементи твору; залучення

учнів до створення власних мультимедійних проєктів, що розвиває їх творчість та дозволяє виражати власні ідеї);

- онлайн-ресурси для розвитку читацької грамотності (використання спеціалізованих платформ та додатків, які розвивають читацькі навички та сприяють формуванню культури читання; надання доступу до ігор та вправ, спрямованих на розвиток лексичного запасу, розуміння тексту та вивчення нових літературних термінів);
- використання відеоматеріалів (включення літературних адаптацій у відеоформаті для візуалізації класичних творів та стимулювання інтересу до літературного твору; сприяння засвоєнню тексту за допомогою аудіокниг та аудіо записів).

Існує безліч електронних ресурсів, які можна використовувати для покращення уроків літературного читання в початковій школі. Ось деякі з них:

- електронні книги (Project Gutenberg надає доступ до безкоштовних електронних версій творів дитячої літератури; Epic! – платформа для читання електронних книг для дітей з широким вибором літературних творів);
- віртуальні бібліотеки: International Children's Digital Library (ICDL) (забезпечує доступ до міжнародної колекції дитячих книг на різних мовах); Storyline Online (відео-версії популярних книг, які читають відомі актори);
- ігри та вправи для розвитку читацьких навичок: Starfall (мультимедійна платформа для навчання дітей читанню та письму); ABCmouse: програма для навчання читання та математики для дітей до 8 років;
- віртуальні дискусії та клуби: Goodreads – спільнота читачів, де можна обговорювати та рекомендувати книги; Bookopolis – платформа для дітей, яка дозволяє обговорювати книги та обмінюватися враженнями;
- мультимедійні ресурси для вивчення літературних творів: LitCharts – забезпечує аналіз класичних творів літератури за допомогою графіків та

визначень; Shmoor – мультимедійні ресурси для вивчення книг, поезій та інших літературних творів;

- аудіозаписи та підкасти: Storynory – підкасти з аудіо-оповідями для дітей, які можна використовувати як аудіозаписи для уроків літературного читання; Story Time – підкасти для дітей, які представляють різноманітні історії; Storyline Online – це веб-сайт, на якому відомі актори читають книги для дітей, ідеально підходить для покращення читацьких навичок.

Важливо враховувати вікові особливості та індивідуальні потреби учнів під час вибору та використання цих ресурсів. Комбінування різноманітних інтерактивних елементів може зробити процес навчання більш ефективним та захоплюючим. Існують деякі рекомендації для комбінування різноманітних інтерактивних елементів з урахуванням цих особливостей:

- необхідно використовувати ресурси, які відповідають рівню розвитку та читацьким навичкам учнів. Наприклад, для молодших школярів підходять інтерактивні казки, а для старших – літературні аналізи;
- слід забезпечувати можливість персоналізації матеріалів відповідно до індивідуальних потреб кожного учня. Наприклад, використовувати різні рівні складності або додаткові матеріали для тих, хто швидше вивчає або має певні потреби;
- потрібно комбінувати візуальні та аудіальні елементи для забезпечення різноманітності, тобто використовувати відео, аудіозаписи та ілюстрації, щоб залучити різні типи сприйняття;
- необхідно забезпечувати гнучкість в методах вивчення, щоб кожен учень мав можливість обрати той підхід, який найкраще відповідає його стилю навчання. Наприклад, використовувати ігри, дискусії, групові проекти та інші форми вивчення;
- потрібно слідкувати за часовими обмеженнями та уважно структурувати справи та завдання, а також враховувати коротко тривалість стійкості уваги молодших школярів;

- слід залучати учнів до позитивних інтеракцій з матеріалами, використовувати ігрові елементи, винагороди та інші стимули для створення захоплюючого досвіду;
- необхідно використовувати інструменти для простежування прогресу учнів, з метою адаптації навчального матеріалу до їхніх потреб та досягнень.

Також, надзвичайно корисним може бути використання сервісів Google на уроках літературного читання у процесі роботи над художнім твором.

Наприклад, вчитель може використовувати:

- Google Docs (Спільна робота) з метою спільного створення та редагування текстів літературних творів або обговорення прочитаних книг в режимі реального часу;
- Google Forms (Оцінювання) для створення анкет або тестів з метою оцінювання, перевірки домашнього завдання, закріплення та повторення пройденого матеріалу, а також розуміння прочитаного;
- Google Slides (для презентацій) для створення презентацій, де учні можуть висвітлювати ключові моменти висвітлених у творах подій, проводити характеристику персонажів, аналізувати головні ідеї з прочитаних творів);
- Google Classroom (для організації уроків) з метою створення віртуального класу для обміну матеріалами, завданнями та обговоренням важливих літературних тем;
- Google Earth (для віртуальних екскурсій) для створення віртуальних екскурсій з метою вивчення локацій, пов'язаних з подіями, які висвітлені в прочитаних творах;
- Google Hangouts (для Віддалених Зустрічей) з метою організації віртуальних книжкових клубів або обговорень за допомогою Google Hangouts, де учні можуть ділитися враженнями від прочитаного;

- Google Keep (для Запам'ятовування та Організації) з метою створення цифрових накладок, списків та коментарів, що допомагає учням організувати та упорядковувати свою роботу з інформацією;
- Google Drawings (для Творчості) з метою створення власних ілюстрацій до прочитаних творів різних жанрів або створення «карт персонажів»;
- Google Arts & Culture (для Вивчення Мистецтва) з метою ознайомлення з мистецтвом та культурним контекстом, пов'язаним із прочитаними творами;
- Google Search (для Додаткових Ресурсів), тобто використання пошукової потужності Google для вивчення додаткової інформації про авторів художніх творів, визначень літературних термінів або інших пов'язаних аспектів).

Ці сервіси можуть значно розширити можливості учителя та забезпечити більше інтерактивних та індивідуалізованих можливостей для навчання учнів на уроках літературного читання.

Загальна мета використання мережевих технологій на уроках літературного читання полягає в тому, щоб зробити процес навчання більш захопливим, інтерактивним та індивідуалізованим, сприяючи розвитку читацької культури та літературної грамотності учнів.

Висновки до першого розділу

Важливо зазначити, що концепція «мережових освітніх технологій» розвивалася в результаті комплексу досліджень та інновацій у сфері освіти та технологій. На поняття «мережові освітні технології» не можна вказати конкретного автора чи період, оскільки це поняття виникло в результаті поєднання ідей і розвитку технологій.

Проте можна вказати, що з поширенням Інтернету в кінці ХХ – початку ХХІ століття та активним використанням цифрових технологій в освіті, виникла необхідність визначення та узагальнення цих понять. Термін «мережові освітні технології» став актуальним у контексті використання мережі для підтримки навчання та обміну знанням.

У 1990-2000 роках, коли Інтернет став всеосяжною платформою для обміну інформацією та спілкування, почали з'являтися публікації, де розглядалася ідея використання цифрових мережових засобів для покращення процесу навчання. Такий підхід дозволяв не лише забезпечити доступ до інформації в будь-якому місці, але й створювати віртуальні спільноти, об'єднуючи вчителів та учнів у віртуальних просторах.

Сучасна наукова література активно розвиває цю тему, досліджуючи вплив мережових освітніх технологій на процеси навчання, соціалізації та розвитку особистості. Такий генетичний шлях терміна «мережові освітні технології» свідчить про необхідність адаптації освіти до викликів сучасності та використання новітніх технологій для забезпечення якісного та доступного навчання.

Отже, поняття «мережові освітні технології» сформувалося під впливом розвитку Інтернету та використання цифрових засобів в освітньому процесі, і його розвиток є результатом колективних зусиль багатьох фахівців у галузі освіти та технологій.

Звернення до засобів мережових освітніх технологій у системі початкової освіти спрямоване на підвищення рівня візуалізації та сприйняття

дітьми навчального матеріалу, розвитку та формування у них метапредметних якостей, здібностей, умінь. Застосування засобів мережевих технологій навчання розширює можливості індивідуального, диференційованого та дистанційного навчання, відкриває значні перспективи для реалізації молодшими школярами дослідницької та проектної діяльності.

У процесі використання мережевих освітніх технологій у системі початкової освіти слід враховувати вікові, індивідуальні особливості учнів, а також пам'ятати, що вони мають не тільки дидактичні переваги, а й низку недоліків, що може позначитися на психічному та фізичному здоров'ї молодших школярів. У зв'язку з цим потрібне неухильне дотримання вимог, а також помірне та дидактично доцільне застосування засобів мережевих технологій з метою зниження дії їх негативних факторів на учнів.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ МЕРЕЖЕВИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

2.1. Констатувальне дослідження стану використання мережових освітніх технологій на уроках літературного читання в сучасній початковій школі

Сучасний світ не представляється без інформаційних технологій. Комп'ютери увірвалися в наше життя і міцно закріпилися у ньому. Нині дитина живе у світі електронної культури. Змінюється роль вчителя, який має стати координатором інформаційного потоку. Для цього йому необхідно володіти новими, сучасними методиками та освітніми технологіями, спілкуватися з учнями однією мовою.

Сьогодні до традиційної схеми «вчитель – учень – підручник» вводиться нова ланка – комп'ютер. Все частіше можна зустрітися з тим, що у шкільній діяльності вчителя крейда та шкільна дошка відходять на задній план. Введення раннього вивчення інформаційно-комунікаційних технологій у освітньому процесі обумовлено вимогами нового державного стандарту початкової середньої загальної освіти.

Володіння інформаційними технологіями ставиться в сучасному світі в один ряд із такими якостями, як уміння читати та писати. Використання ІКТ під час уроків у початковій школі допомагає учням орієнтуватися в інформаційних потоках навколишнього світу, оволодіти практичними способами роботи з інформацією, розвивати вміння, що дозволяють обмінюватися інформацією за допомогою сучасних технічних засобів.

Так і сучасний урок літературного читання неможливо уявити без використання комп'ютерних технологій.

Як зазначалося у параграфах попереднього розділу, мережеві освітні технології (або онлайн освітні технології) – це сукупність інструментів,

платформ, методів та ресурсів, які використовуються для навчання і надання освіти через Інтернет або інші мережі зв'язку. Ці технології дозволяють людям отримувати освіту, спілкуватися з суб'єктами освітнього процесу (вчителями, учнями), виконувати завдання і тести, а також отримувати доступ до різноманітних навчальних матеріалів, незалежно від їх місця проживання або розташування.

Мережеві освітні технології надають можливість здобувати освіту в більш гнучкий і зручний спосіб, що дозволяє людям навчатися власним темпом і вибирати зручний для них час і місце для навчання. Вони також можуть допомагати розширити доступ до освіти для людей, які мають обмеження у фізичному доступі до навчальних закладів.

Початкові школи в Україні починаючи з 2017 року (пілотні класи) і поступово приступили до реалізації основних положень Концепції Нової української школи. Мережеві освітні технології відіграють важливу роль у впровадженні принципів та інновацій Нової української школи, яка спрямована на сучасну, гнучку та ефективну освіту, зокрема:

- дозволяють розширити доступ до освіти, забезпечуючи можливість навчання для учнів у віддалених районах, тих, хто має фізичні обмеження, або тих, знаходиться за кордоном через воєнний стан, який оголошено в Україні, що є дуже важливим для здійснення освітнього процесу за національними стандартами;
- можуть допомагати створювати індивідуальні навчальні траєкторії для кожного учня, враховуючи їхні потреби, темп навчання та інтереси. Адаптивні навчальні платформи можуть надавати завдання та матеріали, які відповідають рівню знань кожного учня;
- використання інтерактивних мультимедійних ресурсів, відеоуроків та інших онлайн-інструментів може зробити навчання більш привабливим та зацікавлюючим для учнів, сприяючи підвищенню їхньої мотивації;
- мережеві платформи дозволяють створювати віртуальні навчальні групи, форуми та чати, що сприяють співпраці і комунікації між

учнями та вчителями, що є важливим для розвитку навичок співпраці, комунікації та роботи в команді;

- мережеві технології можуть спрощувати процес оцінювання учнів, забезпечуючи зручний доступ до інформації про успішність та прогрес кожного з них. Вони також можуть сприяти збору та аналізу даних для подальшого вдосконалення освітнього процесу;
- мережеві технології дозволяють вчителям отримувати доступ до різноманітних навчальних ресурсів, онлайн-курсів та можливостей для саморозвитку, що сприяє підвищенню їхньої кваліфікації;

Мережеві освітні технології можуть ефективно сприяти впровадженню концепцій Нової української школи, сприяючи більшій доступності, якості та гнучкості навчання.

Дослідивши теоретичні засади проблеми дослідження та на основі певних висновки з теми, нами було визначено перевірити стан практичного використання мережевих освітніх технологій у освітньому процесі початкової школи, зокрема на уроках літературного читання. Також на основі анкетування нами було виявлено рівень інтересу молодших школярів до використання мережевих освітніх технологій у навчально-виховному процесі.

У процесі констатувального дослідження нами було використано опитувальний метод збору інформації, а саме онлайн анкетування вчителів та учнів початкової школи (зміст анкети див. додаток А і Б). Опитування такого типу передбачало створення автоматизованої анкети за допомогою сервісу Google Forms. Посилання на опитування (анкету) розсилалося на електронні адреси вчителів початкових класів та на мобільні телефони учнів (батьків учнів).

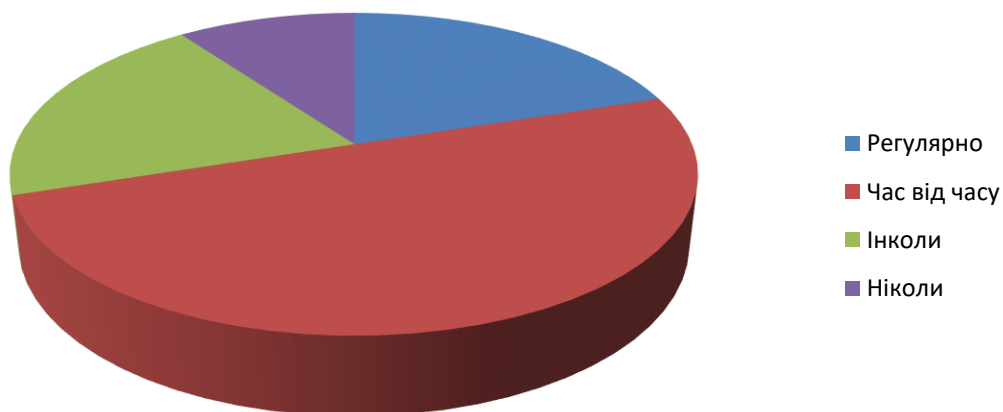
Отож, переключаючись за посиланням, кожен респондент-вчитель мав змогу заповнити анкету швидко, у комфортний для себе час та з наданою перспективою редагувати власні відповіді. Запровадження такого типу опитування, по-перше, спрощує етап збору інформації, по-друге, – етапи обробки та аналізу даних, адже одержана інформація автоматично

назбирається в масив, який просто можна завантажити для подальшої обробки.

До опитування були залучені вчителі початкових класів Чорнівського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітній навчальний заклад-дошкільний навчальний заклад Чернівецької міської ради Чернівецького району Чернівецької області та Чернівецької гімназії №9 Чернівецької міської ради. Всього було залучено до анкетування 20 вчителів. Середній вік респондентів складав 35 років.

Для аналізу відповідей вчителів на питання «Як часто ви використовуєте мережеві освітні технології на уроках літературного читання?», ми обчислили середній показник частоти використання мережевих технологій на уроках літературного читання. Отже, середній показник частоти використання мережевих технологій на уроках літературного читання становить близько 1,7, що можна трактувати як «час від часу». Далі постало питання чому деякі вчителі використовують мережеві технології регулярно, а інші – не використовують взагалі, і які фактори впливають на це рішення (див.рис. 2.1).

Рисунок 2.1. Частота використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання

Дослідивши детальніше проблему чому деякі вчителі використовують мережеві технології регулярно, а інші – не використовують взагалі, ми визначили кілька можливих причин цьому. Важливо врахувати, що ці причини можуть варіюватися в залежності від кожного вчителя та конкретної ситуації в школі. Ось деякі з них:

технічна доступність: деякі школи можуть не мати достатнього доступу до комп'ютерів, Інтернету або інших технічних засобів, що необхідні для використання мережевих технологій. Це може обмежувати можливості вчителів для використання цих інструментів;

технічні знання: деякі вчителі можуть не мати достатніх технічних знань або навичок для використання мережевих технологій. Вони можуть вважати це складним або необізнаним і можуть відчувати необхідність у додатковій підготовці;

час і ресурси: використання мережевих технологій може вимагати багато часу на підготовку матеріалів та змісту уроків. Деякі вчителі відчують обмеженість в часі та ресурсах і через це обирають більш традиційні методи викладання;

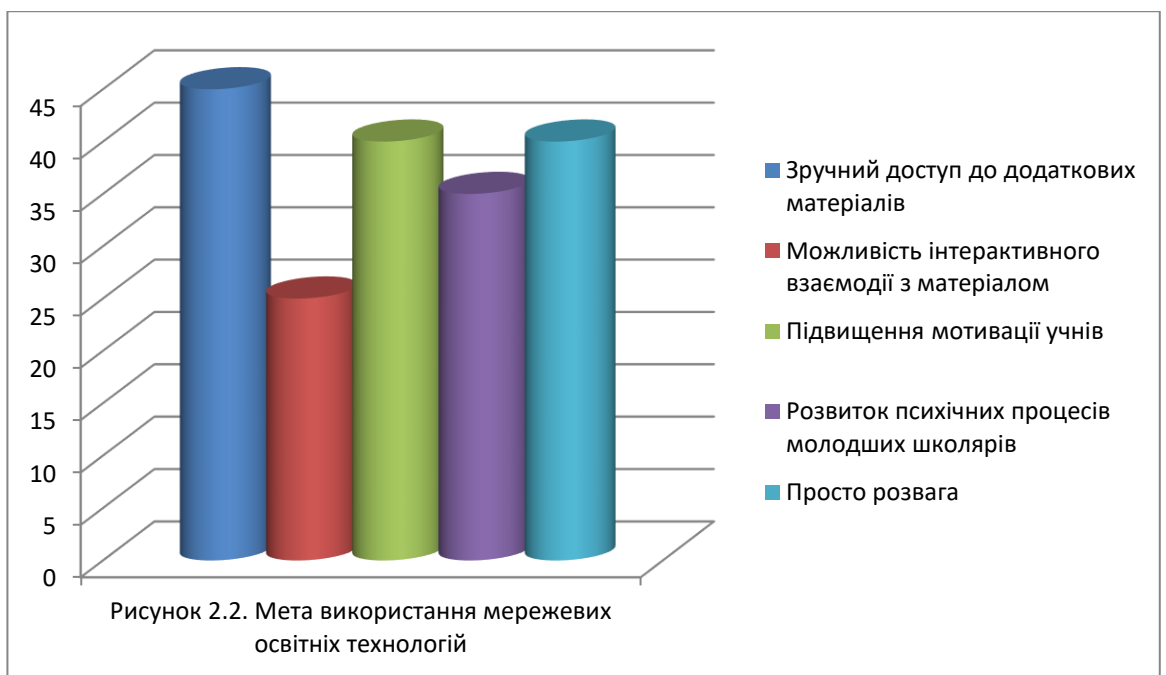
мотивація та інтерес учителів: окремі вчителі є більш мотивованими і зацікавленими в інтеграції мережевих технологій у свою практику. Їм цікаво експериментувати та шукати нові можливості для покращення навчального процесу. Інші вчителі є менш мотивованими та не бачать цього як необхідності;

підтримка інфраструктури і адміністрації: важливо, щоб школа надавала підтримку та ресурси для використання мережевих технологій. Якщо адміністрація школи не активно підтримує ці ініціативи, то вчителі будуть менш схильними до їх використання;

педагогічний підхід: різні вчителі мають різні педагогічні підходи та переконання. Деякі вважають, що традиційні методи навчання ефективніші для їхніх учнів, тоді як інші вважають, що мережеві технології можуть покращити залученість учнів та результативність навчання.

На рішення вчителів щодо використання мережевих технологій на уроках літературного читання впливає комбінація цих факторів. Важливо враховувати потреби та контекст кожного вчителя і надавати підтримку для розвитку їхніх можливостей використання мережевих технологій у навчанні.

Аналізуючи відповіді на питання «Чи знайомі ви з такими технологіями?», «Які позитивні аспекти використання мережевих технологій на уроках літературного читання ви відзначаєте?», нами було отримано наступні відповіді: 65 % опитаних має уявлення про такі технології, 40% відвідували конференції, вебінари, семінари, проходили курси підвищення кваліфікації щодо застосування мережевих технологій у освітньому процесі. На питання про професійну позицію щодо мережевих освітніх технологій і їх використання в навчальному процесі 40% респондентів вважає, що це справа носить виключно розважальний характер і ніяк не впливає на розвиток молодших школярів, 35% опитаних дали відповідь, що з метою розвитку психічних, розумових процесів, а також інтересу до навчання, 25% респондентів зацікавлені мережевими технологіями та вважають їх застосування дуже корисним з метою забезпечення можливості інтерактивної взаємодії з навчальним матеріалом, окремі вчителі (40%) вказують на підвищення мотивації в учнів початкової школи (див.рис. 2.2.).

Окремі респонденти серед позитивних якостей використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання виокремили наступні: онлайн обговорення літературних творів (саме можливість обговорювати літературні твори онлайн може стимулювати дискусії та розвиток аналітичних навичок молодших школярів) та використання відео презентацій, що допомагає візуалізувати матеріал та робити його більш доступним для учнів.

Проаналізувавши відповіді вчителів на запитання «Які мережеві освітні технології ви використовуєте на уроках літературного читання?», нами були одержані наступні результати. Деякі вчителі, особливо ті, які мають доступ до технологічних ресурсів та мають великий досвід у використанні мережевих технологій, використовують їх на уроках літературного читання для покращення навчання та залучення учнів до художньої літератури.

Залежно від педагогічних цілей, деякі вчителі більше акцентують увагу на сприянні глибшому розумінню літературних текстів (25%), в той час як інші більше фокусуються на створенні інтерактивних досліджень та обговорень (15%).

Аналізуючи відповіді на питання «Які мережеві освітні технології ви використовуєте на уроках літературного читання?» відповіді вчителів частково шокували, оскільки 80% респондентів використовують на уроках лише аудіоматеріали, електронні книги, окремі сервіси Google (Google Forms, Google Slides, Google Classroom). 40% респондентів використовують на уроках ще Вікі-технології для залучення учнів до активного вивчення літературних творів та створення спільних проєктів, онлайн-конкурси тощо.

Проте шокуючою правдою є те, що 90% вчителів навіть не чули про такі мережеві освітні технології, як:

- форуми для читачів,
- додатки: Quizlet (це популярний додаток створення, навчання і відтворення навчальних нотаток, карток та тестів для вивчення різних предметів і тем); Epic! (це додаток та платформа для дитячого

- читання); Book Creator (додаток та інструмент для створення електронних книг);
- соціальні мережі для літераторів: Goodreads (соціальна мережа для читачів, де можна знаходити рецензії та рекомендації щодо книг);
 - онлайн-ресурси: Story Time (ресурс, який надає аудіо-оповіді та ілюстровані книги для дітей), LitCharts (ресурс, який надає аналіз творів літератури за допомогою графіків та визначень), SparkNotes (онлайн-ресурс і додаток, який надає аналіз та резюме сучасним літературним творам, а також допомогу у підготовці літературних проектів) тощо.

Проаналізувавши відповіді респондентів на питання «Чи володієте достатніми знаннями щодо мережових освітніх технологій?», ми дійшли до наступних висновків (див.рис. 2.4.).

Більшість вчителів (60%) виявляють впевненість у своїх знаннях щодо мережових освітніх технологій, вважаючи, що володіють достатніми навичками для використання їх у навчанні молодших школярів. Частина респондентів (20 %) – визнають, що їхні знання можуть бути неповними або

недостатніми, що може вказувати на потребу у покращенні навичок. Проте певна кількість вчителів (20%) вважають, що не володіють достатніми знаннями щодо використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання.

Щодо потреби у додаткових знаннях, то значна частина вчителів (45 %) виражають потребу у додатковому навчанні чи підвищенні кваліфікації щодо мережевих технологій. Це може бути спричинено бажанням покращити свої навички та ефективніше використовувати технології в навчальному процесі. Інша частина вчителів (35%) іноді визнає потребу у додатковому навчанні, але не завжди це вважає нагальним завданням. Окремі респонденти (20%) вважають, що додаткове навчання для них не є необхідним.

Рисунок 2.4. Готовність вчителів

Незважаючи на наявність доступу до мережевих ресурсів та технологій, деякі вчителі не використовують їх повністю на уроках літературного читання, що може бути втратою можливостей для покращення навчального процесу та залучення учнів. Відсутність використання мережевих технологій може призвести до відчутного відстою у навчанні,

оскільки сучасні технології можуть надати доступ до широкого спектру літературних ресурсів, аналізу та додаткового матеріалу. Одночасно, вчителі, які мало використовують мережеві технології, не залучають учнів до активного обговорення та аналізу літературних текстів. Це може призвести до втрати інтересу до предмета та меншого розвитку аналітичних навичок.

Загалом, недостатнє використання мережевих технологій на уроках літературного читання та невикористання їх освітніх можливостей може обмежити потенціал навчання та розвитку учнів.

2.2. Обґрунтування організаційно-методичного забезпечення щодо використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання в сучасній початковій школі

2.2.1. Педагогічні умови використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання

«Літературне читання» як навчальний предмет для учнів початкової школи (1-4-й класи), згідно з НУШ, є інтегрованим навчальним курсом, спрямованим на читацький розвиток особистості учня [72].

Метою літературного читання є формування, виховання та розвиток грамотного читача [51], яким є людина зі стійкою звичкою до читання, сформованими душевними і духовними потребами в ньому як одного з основних засобів пізнання світу і самопізнання. Це людина, яка володіє як технікою читання, так і прийомами розуміння прочитаного [51]. Окрім зазначеної мети, інтегрований навчальний предмет «Літературне читання» спрямований на формування базових складових читацької компетентності учнів початкової школи.

З опорою на базову програму «Літературне читання» включає зміст курсів літератури (словесності), мовного розвитку, художньої освіти та

літературно-мистецької творчості. Відповідно до змісту даної навчальної дисципліни читацький розвиток особистості учня початкової школи доцільно реалізовувати за всіма видами інтелектуальної активності, а саме: говоріння, слухання, читання та письмо [51].

Успішність освітніх результатів молодших школярів відповідно до засвоєння змісту навчального курсу «Літературне читання», на нашу думку, може бути досягнута шляхом використання розгалуженої системи форм і методів навчання та виховання, зокрема мережевих освітніх технологій.

Організація навчального процесу з використанням мережевих освітніх технологій у початковій школі, перш за все, має сприяти активізації пізнавальної сфери учнів, успішному засвоєнню навчального матеріалу, психічному розвитку дитини.

Мережеві технології навчання мають виконувати певну освітню функцію, допомогти дитині розібратися в потоці інформації, сприйняти її, запам'ятати, і в жодному разі не підірвати здоров'я. Мережеві технології мають виступати як допоміжний елемент навчального процесу і використовуватися враховуючи психологічні особливості молодшого школяра. Саме тому, робота з використанням мережевих освітніх технологій має бути чітко продумана та дозована.

Під час уроків літературного читання використання інформаційних технологій істотно вирішує проблему наочності. Аудіовізуальні та екранно-звукові інформаційні об'єкти активізують пізнавальну діяльність школярів. Комплекс мережевих освітніх технологій постає як стимулятор, викликає інтерес до вивчення творів. Уроки літературного читання стають яскравішими та цікавішими у зв'язку з використанням відеофільмів з біографії поетів та письменників, фрагментів художніх фільмів, різнокольорових таблиць та ілюстрацій до літературних творів. Є можливість порівняти ілюстрації різних художників до одного і того ж твору, показати різні підходи в трактуванні однієї теми не лише поетами та письменниками, а

й художниками, композиторами, почути «живий» голос автора, поповнити лексику за рахунок нової термінології.

Мережеві освітні технології можуть бути використані на будь-якому етапі уроку: при поясненні нового матеріалу, закріпленні, повторенні, контролі за засвоєнням знань, відпрацювання умінь та навичок. Уроки літературного читання з комп'ютерною підтримкою стають цікавішими, допомагають учням образно уявити зміст будь-якого жанру. Як писав знаменитий педагог К. Ушинський: «Якщо ви заходите до класу, від якого важко домогтися слова, почніть показувати картинки, і клас заговорить, а головне, заговорить вільно».

Використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання може сприяти покращенню якості навчання та розвитку навичок учнів. Але для ефективного впровадження цих технологій потрібні певні педагогічні умови. Розглянемо деякі з них

1. Забезпечення вільного доступу до технічних засобів є важливою педагогічною умовою для впровадження мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання. Школа повинна бути обладнана достатньою кількістю комп'ютерів або планшетів з доступом до Інтернету. Важливо, щоб кожен учень мав можливість користуватися цими пристроями під час уроків.

У школі повинні бути спеціально обладнані класи або кабінети з комп'ютерами, які відповідають потребам уроків літературного читання. Комфортне робоче середовище сприяє зосередженості учнів та покращує результати навчання. Школа повинна забезпечити регулярний технічний обслуговування та ремонт комп'ютерів і інших пристроїв, щоб вони завжди були готові до використання.

Проте вчителі не мають права забувати про встановлені школою правила використання технічних засобів на уроках та під час навчального процесу загалом. Це може включати в себе обмеження часу, встановлення фільтрів для блокування небажаного контенту, а також правила щодо збереження та обробки персональних даних учнів.

Учителі та учні повинні мати доступ до необхідного програмного забезпечення для вивчення творів дитячої літератури. Це може бути спеціалізоване програмне забезпечення для створення електронних книг, платформи для віртуальних книг, текстові редактори тощо.

Інфраструктура школи повинна забезпечувати стабільність і швидкість Інтернет-з'єднання, щоб учні та вчителі могли без перебоїв користуватися мережевими ресурсами. Одночасно у школі повинна бути обладнана бібліотека з доступом до електронних ресурсів, електронних книг та баз даних, що сприяє більш широкому доступу до літературних ресурсів.

Ці умови сприятимуть ефективному впровадженню мережових освітніх технологій на уроках літературного читання, забезпечуючи доступність та безпеку використання технічних засобів у навчальному процесі.

2. Готовність вчителів до використання мережових освітніх технологій на уроках літературного читання є ключовою складовою успішної імплементації цих технологій.

Вчителі повинні мати достатні технічні навички для користування комп'ютерами, планшетами, програмами і онлайн-ресурсами, необхідними для використання мережових технологій навчання. Це включає здатність швидко орієнтуватися в операційних системах, бути впевненими користувачами Інтернету та розуміти основи цифрових інструментів.

Також вчителі повинні розуміти, як використовувати мережеві технології з педагогічної точки зору, що означає володіти вміннями інтегрувати ці технології в навчальний процес, створювати ефективні цифрові матеріали, планувати і оцінювати уроки з використанням технологій.

Вчителі повинні бути відкриті до експериментів і готові вносити зміни у свою педагогічну практику, тобто володіти готовністю до сприймання та використання нових інноваційних підходів до навчання, які пропонують мережеві технології. Важливо також мати можливість отримувати підтримку

та консультації від школи або зовнішніх експертів у використанні мережевих технологій.

Вчителі повинні розуміти, як мережеві технології можуть збагатити навчальний процес і покращити результати навчання. Вони повинні вірити у ці технології і бачити їхню цінність для своїх учнів. Технології швидко змінюються, тому вчителі повинні бути готові постійно навчатися та розвивати свої навички в цій області. Це може включати в себе участь у навчальних курсах, вебінарах та самостійне дослідження.

Отже, готовність вчителів до використання мережевих освітніх технологій вимагає не лише технічних навичок, але і педагогічної підготовки, мотивації і підтримки. Тільки в такому випадку ці технології можуть бути ефективно впроваджені на уроках літературного читання і призвести до покращення навчання та зацікавленості учнів.

3. Заохочення до співпраці на уроках літературного читання з використанням мережевих освітніх технологій включає в себе створення стимулів та умов для спільної роботи учнів і вчителів в мережевому середовищі. Ця умова може бути розкрита наступним чином:

- вчителі повинні створювати завдання, які стимулюють учнів до співпраці. Наприклад, учні можуть працювати в групах над аналізом літературних творів, обговоренням та спільним вирішенням завдань чи проектів;
- Використання колективних інструментів, тобто онлайн-інструментів для спільної роботи, таких як віртуальні дошки, спільні документи, форуми тощо. Ці інструменти дозволяють учням спільно створювати, обмінюватися думками і відгуками на текст, робити спільні презентації та проекти;
- підтримка та сприяння співпраці, а саме вчителі повинні активно підтримувати та сприяти співпраці між учнями. Це може включати в себе організацію дискусій, поширення ідей та ресурсів між учнями та створення сприятливого клімату для обміну знаннями та ідеями;

- оцінка співпраці: заохочення учнів до спільної роботи може включати в себе оцінку колективних зусиль. Учителі можуть визнавати та нагороджувати групи за якісні результати спільних проєктів, а також за взаємодопомогу та співпрацю;
- моніторинг і звітування: вчителі повинні відстежувати процес співпраці та результати учнів, надавати зворотний зв'язок та допомагати учням у вирішенні можливих проблем.

Заохочення співпраці на уроках літературного читання з використанням мережевих технологій створює сприятливі умови для розвитку колективних навичок, активної дискусії та спільної творчості учнів. Це допомагає покращити якість навчання та розвивати ключові компетенції молодших школярів.

4. Посильна підтримка використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання передбачає створення умов для того, щоб вчителі та учні отримували необхідну допомогу та ресурси для успішного використання цих технологій. Дана умова може бути розкрита наступним чином.

Школа повинна забезпечити наявність технічної підтримки для вчителів та учнів. Це означає, що мають бути спеціалісти, які можуть допомогти у вирішенні технічних проблем, налагодженні обладнання та програмного забезпечення.

Вчителі та учні повинні мати доступ до навчальних курсів і тренінгів, які допоможуть їм освоїти мережеві технології. Ці навчання можуть проводитися як внутрішньо в школі, так і залучати зовнішніх експертів.

Учителям та учням потрібно мати доступ до необхідних цифрових ресурсів, таких як електронні підручники, відеоматеріали, інтерактивні додатки та веб-сайти, які підтримують вивчення літературного читання.

Важливо створити умови для психологічної та педагогічної підтримки вчителів і учнів, які використовують мережеві технології. Це може включати

в себе консультації щодо методики використання технологій, а також психологічну підтримку для учнів у вирішенні можливих труднощів.

Сприяння обміну досвідом між вчителями та учнями, які успішно використовують мережеві технології. Це може відбуватися через регулярні зустрічі, семінари, вебінари або внутрішні форуми для обговорення кращих практик.

Школа повинна забезпечити регулярне оновлення обладнання та програмного забезпечення, щоб вчителі та учні мали доступ до сучасних технологій і ресурсів.

Важливо здійснювати оцінку ефективності використання мережевих технологій та звітувати про результати. Це допоможе виявити проблеми та вдосконалити підтримку.

Посильна підтримка вчителів і учнів є важливою умовою для успішного впровадження мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання. Вона створює надійну основу для розвитку цих технологій у навчальному процесі та забезпечує їхню ефективність.

Загалом, впровадження мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання вимагає комплексного підходу та готовності до змін у навчальному процесі. Якщо ці умови будуть виконані, це може сприяти покращенню результатів навчання та зацікавленості учнів у вивченні літературних творів.

2.2.2. Шляхи підвищення ефективності використання мережевих освітніх технологій у процесі роботи над художнім твором

В сучасному світі роль освіти та навчання зростає і стає ключовою для особистого та професійного розвитку. За останні десятиліття мережеві освітні технології відіграють важливу роль у трансформації навчальних процесів і способів отримання знань. Інтернет, комп'ютери та мобільні пристрої відкрили перед нами безмежні можливості доступу до інформації та навчання, які раніше були неможливими. Проте, використання цих технологій в освіті вимагає не тільки доступу до ресурсів, але і ефективних стратегій і методів, спрямованих на підвищення якості та результативності навчання. У цьому контексті, дослідження шляхів підвищення ефективності використання мережевих освітніх технологій стає актуальною та важливою темою. У даному параграфі нами розглянуто різні аспекти цієї проблеми та надано інсайти щодо того, як зробити навчання більш результативним та зручним завдяки використанню мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання.

Шляхи підвищення ефективності освітнього процесу – це різноманітні стратегії, методи та підходи, спрямовані на удосконалення результатів навчання та зростання якості освіти. Ці шляхи можуть включати в себе застосування нових технологій, вдосконалення методів викладання, створення інноваційних навчальних програм, підвищення мотивації школярів, забезпечення доступу до різноманітних ресурсів, впровадження ефективної системи оцінювання та багато іншого. Мета цих заходів – забезпечити більш ефективне, зрозуміле та удосконалене навчання, яке відповідає потребам здобувачів освіти та вимогам сучасного суспільства. Удосконалення освітнього процесу може відбуватися на різних рівнях, включаючи загальну освіту, вищу освіту, професійну підготовку та позашкільну освіту тощо.

Підвищення ефективності використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання може сприяти покращенню розуміння

текстів, розвитку аналітичних умінь та навичок критичного мислення учнів, а також підвищенню їхньої мотивації для читання.

Далі ми спробуємо визначити та проаналізувати основні із шляхів підвищення ефективності використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання

1. Використання електронних книг та онлайн-ресурсів. Наявність доступу до електронних книг, літературних аудіокниг, відеофрагментів чи веб-ресурсів, де можна знайти літературні тексти, дозволяє розширити вибірку матеріалів для читання. Учні можуть вибирати твори, які цікавлять саме їх.

Електронні книги та онлайн-ресурси можна використовувати у процесі порівняння літературних творів, що дозволяє учням аналізувати та порівнювати різні літературні твори за певними аспектами, такими як сюжет, персонажі, теми, стиль письма тощо. Наприклад, вони можуть порівнювати дві книги одного автора або два твори різних авторів, які мають схожі теми або жанри.

Вчителі можуть використовувати онлайн-антології літературних творів або бази даних, де можна знайти текстові версії різних книг та оповідань. Учні можуть обирати твори для порівняння та вивчення їхніх особливостей.

Існують також спеціалізовані веб-сайти, які надають аналізи літературних творів та порівняльні статті. школярі можуть використовувати ці ресурси для дослідження та підготовки презентацій або есе на тему порівняння творів. Перелік веб-сайтів та їх характеристику подано нами у додатку Б.

Використання аудіокниг може бути корисним для розвитку навичок слухання та виразного читання. Учні можуть слухати аудіокниги разом з текстом або під час самостійного читання, що допомагає їм краще розуміти інтонацію та виразність мови у тексті.

Відеоісторії та анімація можуть бути використані на уроках літературного читання під час вивчення життя і творчості автора. В цьому

контексті, вони допоможуть учням краще розуміти життєвий контекст, в якому жив і працював письменник, і як цей контекст вплинув на створення його творів. Наприклад, вчитель може створити відеоісторії або анімаційні ролики, які розповідають про життя та долю письменника, його основні життєві події, важливі впливи та досвіди. Вони можуть включити факти, фотографії, ілюстрації та цитати з творів автора. Це може допомогти учням краще зрозуміти, як автор виражав свої думки та ідеї через свої твори та відчутти зв'язок між життям письменника та його творчістю.

Використання відеоісторій та анімації може зробити навчання більш цікавим та доступним для учнів, допомагаючи їм краще осягнути важливі аспекти життя і творчості автора.

Створення ігор на основі твору може бути захопливим способом розвивати читацькі та аналітичні навички учнів. Наприклад, можна створити інтерактивний віртуальний квест на основі тексту, де учні мають розв'язувати завдання або відгадувати загадки, щоб продовжити історію. Кожна вірна відповідь веде до наступного етапу квесту. Створення літературного квесту – це захоплюючий спосіб активізувати інтерес до тексту та сприяти глибшому розумінню літературного твору. Етапи створення квесту описані нами у додатку В-Г. Літературний квест – це захопливий інструмент для розвитку читацьких та аналітичних навичок учнів і може бути корисним як на уроках літератури, так і в позаурочний час.

2. Створення віртуальних книжкових клубів та обговорення. Створення віртуальних книжкових клубів або форумів, де учні можуть обговорювати прочитані книги, ділитися своїми враженнями та аналізами, створює атмосферу спільної дискусії та залучає до активного читання.

Вчителі можуть створити веб-форум або групу на соціальних медіа для обговорення порівняльного аналізу літературних творів. Учні можуть обмінюватися своїми враженнями, думками та аналізами з іншими учнями, що сприяє глибшому розумінню та обговоренню теми.

Використання веб-форуми на уроках літературного читання може мати значні переваги для навчання та залучення учнів. Ось декілька можливостей та переваг використання форумів на таких уроках:

- залучення до обговорень. Форуми надають учням можливість обговорювати літературні тексти, висловлювати свої думки, аналізувати сюжети, персонажів і теми книг. Це сприяє активнішому включенню учнів у процес навчання та розвиває їхні аналітичні навички;
- сприяння критичному мисленню. Форуми дозволяють учням висловлювати різні точки зору та аргументувати свої думки. Це сприяє розвитку критичного мислення та вміння аргументувати свої думки за допомогою текстових доказів;
- педагогічний супровід учнів. Вчителі можуть бути присутніми на форумах, де вони можуть відповідати на питання учнів, надавати додаткову інформацію або стимулювати обговорення. Це дозволяє вчителям контролювати та спрямовувати обговорення належним чином;
- розширення читацького досвіду. Форуми можуть включати обговорення не тільки обов'язкових для читання текстів, а й інших літературних творів, які можуть бути цікавими для школярів. Це може сприяти розширенню читацького досвіду та кругозору.
- розвиток навичок писемного мовлення. Участь в форумних обговореннях сприяє розвитку навичок письма, включаючи ясне вираження думок, правильне форматування текстів та вміння працювати з текстовими доказами;
- можливість для індивідуальної роботи. Форуми можуть дати учням можливість працювати над завданнями та відповідями вдома або в індивідуальному режимі, що може бути особливо корисним для тих учнів, які соромляться перед класом;

- можливість асинхронної комунікації. Форуми дозволяють учням обговорювати літературні тексти та відповідати на питання, коли це для них зручно, що може бути корисним для вчителів і учнів з різних часових зон або графіками.

Загалом, використання форумів на уроках літературного читання може збагатити навчальний процес, залучити учнів до активного обговорення та підтримати їхні навички читання, аналізу та письма.

Існують різні платформ, які можна використовувати для створення читацьких обговорень та дискусій. Перелік основних з них та короткий опис поданий нами у додатку Д.

3. Використання веб-платформ для відстеження прогресу. Веб-платформи та програми можуть використовуватися для створення завдань, тестів і домашніх завдань, а також для відстеження прогресу учнів та надання їм зворотного зв'язку.

Відстеження прогресу учнів на уроках літературного читання за допомогою мережевих освітніх технологій є дуже корисним для вчителів та учнів. Ось декілька конкретних прикладів того, як це можна реалізувати.

- онлайн-тестування та опитування\): Використання платформ для створення онлайн-тестів і опитувань, таких як Google Forms або Quizlet, дозволяє вчителю створювати тести та завдання, які відстежують знання та розуміння учнями літературного твору. Результати тестування можуть бути автоматично оброблені, що спрощує процес відстеження прогресу;
- блоги та обговорення в мережі. Створення блогів або форумів на платформах, таких як Google Classroom або Moodle, дозволяє учням публікувати свої рецензії на книги, аналізи текстів або рефлексії щодо прочитаного. Вчителі можуть слідкувати за обговореннями та коментарями учнів для відстеження їхнього розуміння та вражень;
- електронні портфолію. Учні можуть створювати електронні портфолію, де вони зберігають свої літературні роботи, творчі завдання та аналізи.

- Вчителі можуть переглядати ці портфоліо та оцінювати прогрес учнів з часом;
- онлайн-трекери читання. Використання онлайн-сервісів для трекінгу читання, таких як Goodreads або Reading Rockets, дозволяє учням реєструвати прочитані книги та вести список літературних досягнень;
 - аналіз текстів за допомогою онлайн-інструментів аналізу тексту. Вчителі можуть використовувати інструменти аналізу тексту, такі як Voyant Tools або Text Analyzer, для відстеження та аналізу слів, тем та структури текстів, які учні аналізують на уроках літературного читання;
 - онлайн-спільноти читачів. Учні можуть приєднатися до онлайн-спільнот читачів, де вони обмінюються враженнями від прочитаного та обговорюють книги разом із своїми однолітками. Вчителі можуть слідкувати за участю учнів у таких спільнотах.

Ці приклади демонструють, як мережеві освітні технології можуть бути використані для відстеження прогресу учнів на уроках літературного читання та сприяти їхньому навчанню та розвитку.

4. Заохочення креативності. Використання мережевих освітніх технологій можна використовувати для створення власних літературних робіт, відеооглядів книг або аудіо продукції, що може стимулювати молодших школярів до розвитку творчості та самовираження.

Наприклад, вчитель може використовувати додаток Book Creator – це потужний інструмент для створення електронних книг. На уроках літературного читання Book Creator може бути використаний для створення креативних проєктів, творчих оповідей, казок та розповідей, які допоможуть учням вивчати літературні концепції і розвивати навички писемного мовлення. Також цей інструмент дозволяє вчителям та учням створювати власні книги, які можуть бути використані для обговорення та обміну літературними творами.

Окрім того, що молодші школярі можуть створювати власні історії, казки, даний інструмент надає можливість додавати фотографії та ілюстрації, що сприяє розвитку візуального мислення і творчих навичок учнів. Діти можуть виражати свою уяву через ілюстрації та дизайн сторінок.

Також Book Creator дозволяє дітям працювати в команді над однією книгою, надаючи їм можливість розробляти спільні проєкти та навчатися співпраці. Молодші школярі можуть записувати аудіо та вставляти відео в свої книги, що сприяє розвитку навичок спілкування та мультимедійних навичок.

Книги, створені в Book Creator, можна зберігати в електронному форматі та надсилати родичам та друзям або опублікувати онлайн.

Вчителі також можуть використовувати Book Creator для створення індивідуальних завдань і проєктів, які відповідають потребам і рівню навчання кожного учня.

Цей інструмент може стати сильним засобом для стимулювання інтересу до літературного читання та розвитку творчих здібностей учнів.

Загалом, використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання відкриває широкі можливості для покращення роботи над літературним твором у початковій школі, роблячи навчання більш доступним, цікавим та захоплюючим для учнів.

2.2.3. Особливості проведення уроків літературного читання з використанням мережевих технологій навчання

Мережеві освітні технології під час уроків літературного читання можуть виконувати кілька педагогічних функцій: мотивуючу, інформаційну, управляючу, формуючу навички, контролюючу і коригуючу. За реалізації кожної функції мережеві освітні технології відіграють різну роль (див. додаток Е).

Урок із використанням мережевих освітніх технологій дещо відрізняється від традиційного уроку. Єдину структуру подібного уроку виділити складно, оскільки кожен урок індивідуальний, що визначається низкою причин: специфікою предметної галузі, змістом конкретного уроку, прив'язкою до апаратних засобів мережевих технологій, дидактичними можливостями програмних засобів, типом та якістю електронних ресурсів, компетенцією педагога у використанні мережевих освітніх технологій. Відрізняють такі етапи підготовки уроку з використанням мережевих технологій навчання.

Таблиця 2.5. Етапи підготовки уроку з використанням ІКТ

	Етап підготовки уроку	Зміст діяльності педагога
1.	Концептуальний	<p>Аргументується необхідність використання засобів мережевих освітніх технологій:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дефіцит джерел навчального матеріалу; можливість подання у мультимедійній формі унікальних інформаційних матеріалів (картин, рукописів, відеофрагментів); – візуалізація досліджуваних явищ, процесів та взаємозв'язків між об'єктами; – необхідність об'єктивного оцінювання у короткі терміни тощо. <p>Формулювання навчальних цілей з орієнтацією на досягнення результатів (формування, закріплення, узагальнення знань, контроль засвоєння тощо).</p> <p>Вибір типу освітніх електронних ресурсів.</p>
2.	Технологічний	<p>Вибір методики проведення занять та проектування основних видів діяльності вчителя та учнів;</p> <p>вибір способу взаємодії вчителя та учня.</p>
3.	Операційний	<p>Здійснюється поетапне планування уроку, підготовка навчальних матеріалів.</p> <ul style="list-style-type: none"> – До кожного етапу визначаються: формулювання мети з орієнтацією на конкретний результат; – тривалість етапу; – форма організації діяльності учнів із засобами мережевих освітніх технологій;

		<ul style="list-style-type: none"> – функції викладача та основні види його діяльності на даному етапі; – форма проміжного контролю.
4.	Педагогічна реалізація	Роль вчителя під час уроку з допомогою мережевих технологій навчання змінюється, вчитель тепер не як джерело знань, а менеджер процесу навчання, головними завданнями педагога стають: управління пізнавальної діяльністю учня.

Використання ІКТ можливе на різних етапах уроку. Видається раціональним виділення компонентів педагогічної діяльності вчителя початкових класів, які є новими компетенціями у зв'язку з впровадженням ІКТ в освітній процес. У таблиці представлені компоненти ІКТ-компетенцій вчителя на різних етапах традиційного уроку.

Важко уявити сучасний урок без використання мережевих освітніх технологій. Вони можуть бути включені в будь-який етап уроку: при поясненні нового матеріалу, закріпленні, повторенні, контролі за засвоєнням знань, відпрацювання умінь і навичок.

Уроки літературного читання з комп'ютерною підтримкою є найцікавішими і допомагають учням образно уявити добуток будь-якого жанру.

Впровадження МОТ у роботу вчителя сприяє поліпшенню якості навчання, збільшення доступності освіти, забезпечення розвитку особистості, що орієнтується в інформаційному просторі.

Використання комп'ютерних технологій під час уроків літературного читання дозволяє сформуванню у молодших школярів зацікавлене ставлення до читання, підвищує творчий та інтелектуальний потенціал учнів. Завдання вчителя – зробити кожен урок привабливим та сучасним. На уроках літературного читання з використанням МОТ мають місце такі види робіт:

- презентації (знайомство з творчістю письменників та поетів);
- відтворення еталонного художнього мовлення;
- відеофрагменти;

- завдання цікавого характеру для уроків закріплення та узагальнення;
- тестові оболонки для контролю та перевірки знань учнів.

Мережеві освітні технології допомагають покращити змістовну сторону уроку. Зазвичай, презентація може бути своєрідним планом уроку, його логічною структурою, тобто. може використовуватися на будь-якому етапі уроку: знайомство з новим твором, аналіз змісту, контроль знань, перевірка домашнього завдання. Презентація дає можливість вчителю виявити творчість, індивідуальність, уникнути формального підходу до проведення уроків. На етапах підготовки до сприйняття твору та первинного знайомства з твором можна застосуватися портрети письменників та поетів, ілюстративний матеріал для заочної подорожі місцями, пов'язаними з життям та творчістю майстрів слова. Дізнатися історію сім'ї, традиції, цікаві факти із життя письменника чи поета. Відеофрагменти (мультфільми, відеофільми, створені за творами), аудіозаписи з текстами, які читають майстри художнього слова, допомагають відчутти авторський задум, сприяють розвитку емоційної сфери дитини, «будять» творчу уяву; діти легше знаходять слово, з допомогою якого зможуть висловити свої почуття. Вчитель може розпочати урок літературного читання не за стандартною схемою, а з використанням звукового файлу, вставленого у презентацію до відповідної теми уроку, або з розгляду репродукцій картин художників (наприклад, до віршів про природу).

На етапі уроку «перевірка домашнього завдання» доцільно використовувати кросворди, ребуси, тести з вивчених творів, що допомагає здійснити контроль за засвоєнням вивченого матеріалу. Завдяки електронним носіям можна негайно перевірити правильність відповіді та отримати відмітку за накопичені знання без допомоги вчителя. Це значно полегшує роботу самого педагога і дозволяє учню перевірити свої знання самостійно. У кожний слайд можна включати яскраві анімації та картинки, які підвищують пізнавальну активність школярів.

Навчити читати дітей, звичайно, важко. Але ще важче навчити їх полюбити читання. І тут на допомогу приходять мережеві технології. Вони можуть бути органічно включені в будь-який етап уроку: під час індивідуальної або словникової роботи, вивчення нового матеріалу, під час узагальнення та закріплення, контролю знань, умінь і навичок. Крім того, за допомогою цих технологій можна використовувати різноманітні форми організації пізнавальної діяльності: фронтальну, групову, індивідуальну. Комп'ютер допомагає залучити всіх учнів класу до літературної творчості. Активно проходить робота із фразеологізмами, скоромовками, загадками, прислів'ями та словникова робота. Глибоке вивчення теми досягається як фронтальною роботою, так і під час індивідуальної роботи кожного учня з інтерактивним продуктом. Діти з інтересом беруть участь у пошуку інформації та підготовці повідомлень, рефератів, доповідей, буклетів, книжок-малят. У даному випадку комп'ютер є інформаційно-навчальним посібником.

На уроках літературного читання використовуються ілюстрування учнями твору, що вивчається. Цей вид роботи дозволяє дітям відчувати радість від незвичайного спілкування із книгою. Добре проходить цей вид роботи в групах. Виконані роботи скануються, і кожна група починає створення діафільму по заданій темі.

Таким чином, використання мережевих технологій на уроках літературного читання у початковій школі дозволяє реалізовувати принцип наочності у навчанні, сприяє формуванню високого рівня мотивації, надає можливості у здійсненні індивідуального підходу до кожного з учнів, відбувається активізація творчого потенціалу дитини, а також включення школярів у простір сучасного інформаційного суспільства.

На конкретних прикладах пропоную розглянути можливість використання ІКТ на уроках літературного читання в початковій школі.

На етапі перевірки домашнього завдання, закріплення та повторення пройденого матеріалу дуже ефективні тести, що дозволяють за короткий час

отримувати об'єктивну картину рівня засвоєння знань учнями та своєчасно скоригувати. Тести можуть бути комп'ютерні або являти собою варіанти карток з питаннями, відповіді на які учень записує у зошиті або на спеціальному бланку.

При ознайомленні із творчістю письменників використовуються Інтернет-ресурси, де можна знайти рідкісні фотознімки, якісні портрети, дитячі фотографії, а також рукописні роботи. Це дозволяє дітям більш поглиблено познайомитись із біографією письменника.

Одним із цікавих видів роботи є складання пазлів та кластера. Включення ігрового моменту до уроку допомагає залучити всіх учнів класу до літературної творчості, а також сприяє розвитку наочно-образного мислення, спонукає дітей до вивчення творчості письменника. А розповідь про цікаві факти біографії письменника є стимулом до читання його книг.

Уроки літературного читання будуть цікаві, якщо включати їх зміст - аудіо кошти, записи зразкового читання невеликих за обсягом літературних творів, у виконанні майстрів слова, за необхідності вони можуть супроводжуватися відеорядом, відеороликом. Це формує навички промовистого читання, вміння відчувати настрій, визначити характер героїв, підвищує мотивацію навчання.

Читання віршів під вдало підібрану фонограму викликає в душах маленьких слухачів шквал емоцій, бажання самим спробувати викликати такі ж почуття і в інших. Такий підхід підвищують творчий та інтелектуальний потенціал учнів, розширює та закріплює отримані знання на уроці.

Під час аналізу художнього тексту (поетичного, прозового), епізодів творів учні можуть використовувати можливості комп'ютера: виділяти тему, знаходити, підкреслювати та позначати малюнками-символами важливе та головне у тексті – літературні прийоми, ознаки явищ та предметів, графічні схеми тощо.

На етапі закріплення можна простежити за рівнем засвоєння вивченого матеріалу у процесі самостійної діяльності учнів, пропонуючи виконати

завдання творчого характеру, наприклад: криптограма, складання портретної характеристики героїв, відновлення деформованого тексту, картинний план, відновити події твору, послідовно використовуючи пункти плану тощо.

Систематичне застосування подібних завдань на уроках літературного читання стимулює учнів до усвідомленого читання художнього тексту, сприяє розвитку творчого потенціалу та підвищує інтерес до читання.

На закінчення хотілося б сказати, що застосування мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання у початковій школі дозволяє:

- забезпечити позитивну мотивацію навчання;
- проводити уроки на високому естетичному та емоційному рівні;
- реалізовувати принцип наочності у навчанні;
- підвищити обсяг виконуваної роботи на уроці в 1,5 – 2 рази;
- досягти індивідуалізації навчання;
- раціонально організувати навчальний процес, підвищити ефективність уроку;
- розширити можливість самостійної та дослідницької діяльності;
- забезпечити доступ до різних довідкових систем, електронних бібліотек, інших інформаційних ресурсів.

Таким чином, застосування мережевих технологій навчання в освітньому процесі дозволяє вирішувати одне з важливих завдань навчання - підвищення рівня знань.

Висновки до другого розділу

На основі проведеного констатувального дослідження можна зробити декілька важливих висновків. Використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання в сучасній початковій школі є актуальною та перспективною практикою. Багато вчителів вже впроваджують ці технології в свою роботу, і вони сприяють покращенню якості навчання та зацікавленості учнів у предметі.

Проте, виявлено, що далеко не всі вчителі мають доступ до необхідного обладнання та інтернет-ресурсів для успішного використання мережевих технологій. Значна частина вчителів не мають достатньої обізнаності з усіма можливостями та видами мережевих освітніх технологій. Це обмежує їх можливості впроваджувати інноваційні підходи до навчання, які можуть покращити процес засвоєння літературного матеріалу та підвищити зацікавленість учнів у предметі.

Саме тому, важливо наголосити на необхідності професійної підготовки вчителів з питань використання цих технологій, а також розробки інноваційних методик викладання літературного читання з використанням Інтернету та інших мережевих ресурсів.

Потрібно акцентувати увагу на розробці простих і доступних інструментів та методик, які допоможуть вчителям початкової школи ефективно використовувати мережеві ресурси на уроках літературного читання. Це може включати в себе створення рекомендаційних списків веб-сайтів, навчальних платформ та онлайн-інструментів, які відповідають вимогам навчальних програм.

Уроки літературного читання мають великий потенціал для розвитку критичного мислення, медіаграмотності та творчих навичок учнів за допомогою мережевих освітніх технологій. Тому, подальше вдосконалення цієї практики та підтримка вчителів у її впровадженні є важливим завданням освітньої системи.

На основі результатів констатувального дослідження нами було визначено основні педагогічні умови використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання в початковій школі, а саме:

- забезпечення вільного доступу до технічних засобів;
- готовність вчителів до використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання;
- заохочення до співпраці на уроках літературного читання з використанням мережевих освітніх технологій;
- посилення підтримки використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання.

Також нами були обґрунтовані шляхи підвищення ефективності використання мережевих освітніх технологій у процесі роботи над художнім твором. Серед них:

- використання електронних книг та онлайн-ресурсів;
- створення віртуальних книжкових клубів та обговорення;
- використання веб-платформ для відстеження прогресу;
- заохочення креативності.

Загалом, впровадження мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання вимагає комплексного підходу та готовності до змін у навчальному процесі.

ВИСНОВКИ

У процесі дослідження нами були зроблені наступні висновки.

1. Концепція мережевих освітніх технологій сформулювалася впливом розширення Інтернету та використання цифрових ресурсів у навчальному процесі, і її розвиток є результатом колективних зусиль багатьох експертів у галузі освіти та технологій. Сучасна наукова література інтенсивно досліджує цю тему, аналізуючи вплив мережевих освітніх технологій на процеси навчання, соціалізації та особистісного розвитку. Такий генетичний шлях терміна «мережеві освітні технології» свідчить про необхідність адаптації освіти до викликів сучасності та використання новітніх технологій для забезпечення якісного та доступного навчання.

Мережеві освітні технології є необхідним елементом сучасної освіти, оскільки вони дозволяють створити учням доступ до великої кількості інформації та ресурсів, що покращує якість навчання.

Теоретичні основи використання мережевих освітніх технологій включають в себе психологічні та педагогічні аспекти, які допомагають розуміти, як найкраще впроваджувати ці технології у навчальний процес.

Використання мережевих технологій може сприяти індивідуалізації навчання та адаптації до потреб кожного учня, що сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу.

2. Застосування мережевих освітніх технологій у навчальному процесі сприяє: підвищенню якості навчання, ефективної організації пізнавальної діяльності учнів та формуванню високого рівня мотивації, інтересу до навчальної діяльності, розвитку кожного школяра власної освітньої траєкторії у зв'язку з появою необмежених можливостей для індивідуалізації та диференціації навчального процесу, а також розвитку самостійності учнів.

Використання мережевих технологій навчання – це не віяння моди, а необхідність, диктована сьогоdnішнім рівнем освіти. Використання інформаційних технологій значною мірою дозволяє оптимізувати процес навчання. Роль комп'ютера в оптимізації процесу навчання така: формується

високий рівень мотивації, підвищується інтерес до процесу навчання, підвищується інтенсивність навчання, досягається індивідуалізація навчання.

Уроки з використанням мережевих освітніх технологій не лише розширюють та закріплюють отримані знання, а й значною мірою підвищують творчий та інтелектуальний потенціал учнів. Оскільки фантазія та бажання проявити себе у молодшого школяра великі, варто вчити його якнайчастіше викладати власні думки, в тому числі і за допомогою інформаційних технологій.

3. Важливо враховувати не лише переваги, але й виклики, пов'язані з використанням мережевих технологій, такі як доступність інтернету, цифровий нерівень серед учнів і вчителів, а також питання кібербезпеки.

Для успішного впровадження мережевих технологій в освітній процес необхідна підготовка педагогічного персоналу, розробка змісту навчання, а також розробка стратегій контролю та оцінки результатів.

4. Мережеві освітні технології представляють собою значущий ресурс для розвитку навичок читання та розуміння текстів учнями початкової школи. Вони дозволяють залучити дітей до навчального процесу через цікаві інтерактивні завдання та розвивати їхню медіаграмотність.

Використання мережевих технологій на уроках літературного читання дозволяє розширити доступ до різноманітних літературних ресурсів та додаткових матеріалів, що сприяє поглибленню розуміння текстів та розвитку читацьких навичок.

Важливо враховувати педагогічні аспекти впровадження мережевих технологій, зокрема, необхідно створити збалансовану комбінацію традиційних методів навчання та інноваційних підходів з використанням технологій.

Застосування мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання може сприяти активізації індивідуальної роботи учнів, а також створити умови для спільної роботи та обміну досвідом між ними.

Усі ці аспекти вказують на потенціал мережевих освітніх технологій для підвищення ефективності навчання літературного читання в початковій школі, але вимагають обережного підходу та урахування педагогічних особливостей дітей цього віку.

5. Сучасна початкова школа швидко адаптується до використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання. Багато вчителів вже впроваджують ці технології у своїй практиці.

Використання мережевих технологій дозволяє розширити доступ учнів до літературних ресурсів, зробити навчання більш цікавим та інтерактивним, а також створити умови для більш індивідуалізованого навчання.

Проте, є певні виклики і обмеження, такі як нерівний доступ до технічних засобів та Інтернету, потреба в підготовці вчителів до використання цих технологій, і необхідність врахування питань кібербезпеки та конфіденційності даних.

6. Організаційно-методичне забезпечення є ключовим аспектом успішного впровадження мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання. Воно включає в себе розробку навчальних програм, методичних матеріалів та рекомендацій для вчителів.

Вчителі повинні мати доступ до належної підготовки та підтримки, щоб впевнено використовувати мережеві технології у своїй практиці. Це включає в себе професійний розвиток та навчання з питань кращих практик використання цих технологій.

Необхідно розробити стратегії контролю та оцінки результатів використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання, щоб забезпечити ефективність навчання та досягнення поставлених цілей.

Також потрібно враховувати індивідуальні особливості учнів та забезпечити їхню активну участь та мотивацію під час використання мережевих технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеева І.Я. Інтерактивний метод навчання як підвищення інтересу учня до предмету, що вивчається. *Теорія і практика освіти в сучасному світі*: матеріали ІХ Міжнар. наук. конф. (м. Суми, липень 2016 р.). Суми, 2016. С. 42-44.
2. Андрюхіна, Л. М. Цифровізація професійної освіти: перспективи та незримі бар'єри. *Освіта та наука*. 2020. Т. 22. № 3. С. 116-147.
3. Апальков В. Г. Формування смислового читання: міжнародний та вітчизняний досвід (на прикладі навчання іноземної мови). *Статистика та економіка*. 2014. №6 (2). С. 235-238.
4. Арістова М. П., Ільїна Н. В., Штіна М. Ю. Актуальність проблеми формування ІКТ компетенцій педагога. *Молодий учений*. 2015. №23. С.23-32.
5. Бакланова Г.А. Формування готовності майбутнього вчителя початкових класів використання цифрових освітніх ресурсів. Дисертація...кандидата педагогічних наук. Біла Церква, 2013.
6. Бистрова Н.В., Белова І.Л., Ахмед Е.У.Х.С. До питання застосування технологій візуалізації інформації в навчальному процесі. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. 2020. № 69-2. -С. 30-33
7. Бистрова Н.В., Зінов'єва С.А., Захарова Н.А. Електронна навчальне середовище як підвищення ефективності самостійної роботи студентів. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. 2020. № 69-1. С. 108-111.
8. Бистрова Н.В., Ілюшіна О.С., Гришина В.А. Освітні технології як розвитку самостійності студентів. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. 2020. № 69-3. С. 11-14.
9. Бистрова Н.В., Ремізова Є.А., Єрмолаєва Є.Л. Реалізація електронного навчання у цифровому освітньому середовищі. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. 2020. № 69-3. С. 14-17.
10. Бистрова Н.В., Уракова Є.А., Сидоров О.М. Електронні освітні ресурси

- як підвищення якості освіти. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. 2020. №69-1. С. 111-114.
11. Бистрова Н.В., Уракова М.Н., Єрмолаєва О.Л. Цифрові технології в освітньому просторі. *Професійне самовизначення молоді інноваційного регіону: проблеми та перспективи*. Збірник статей за матеріалами Всеукраїнської (національної) науково-практичної конференції. За загальною редакцією О.Г. Миронова. Київ, 2020. С. 88-91.
 12. Бороненко Т. А., Федотова В. С. Дослідження цифрової компетентності педагогів в умовах цифровізації освітнього середовища школи. *Вісник Сумського університету. Історія, педагогіка, філологія*. № 1 (27). 2021. С. 51-61.
 13. Бороненко Т.А., Кайсіна А.В., Федотова В.С. Концептуальна модель поняття цифрової грамотності. *Перспективи науки та освіти*. 2020. № 4 (46). С. 47-73.
 14. Босова Л.Л., Павлов Д.І. «Нова» грамотність та формування її компонентів при навчанні інформатики у початковій школі. *Наука та школа*. 2019. № 3. С.156-166.
 15. Бутіна Є.А. Цифровізація освітнього простору: ризики та перспективи. *Професійна освіта у світі*. 2020. Т. 10. № 2. С. 3695-3701.
 16. Буцик С.В. «Цифрове» покоління в освітній системі українського регіону: проблеми та шляхи вирішення. *Відкрита освіта*. 2019 №1 С. 27-33.
 17. В. Яцишин. Інформатика та інформаційно-комунікаційні технології в навчальних закладах. 2015. № 4 (57). С. 48–55.
 18. Васіна, Ю.М. Дидактичні умови використання комп'ютерних технологій у процесі навчання молодших школярів: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. Кривий Ріг, 2002. 22 с.
 19. Веліховська А. Б. Теоретичні та методичні засади застосування сучасних мережних технологій у системі післядипломної педагогічної освіти [Текст] Інформаційні технології в освіті. 2012. № 13. С. 184–190.
 20. Використання ІКТ в навчальному процесі. [Електронний ресурс]. Режим

доступу: <http://klasnaocinka.com.ua/ru/article/vikoristannya-ikt-v-navchalnomu-protsesi.html>

21. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчально-виховному процесі. [Електронний ресурс]. Режим доступу: at.ua/publ/prezentaciji/metodichna_robota
22. Висоцька О. Є. Відкрита освіта як чинник випереджаючого розвитку суспільства. Веб-кафедра менеджменту освіти та психології. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http:// virtkafedra.ucoz.-ua/el_gurnal/pages.pdf](http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages.pdf).
23. Відкрита освіта об'єктивна парадигма ХХІ століття/за заг. ред. В.П. Тихомирова. Ужгород, 2000. 288 с.
24. Всесвітня доповідь ЮНЕСКО з комунікації та інформації, 1999-2000рр.. Київ, 2000. 168 с.
25. Гейбл Е. Цифрова трансформація шкільної освіти. Міжнародний досвід, тренди, глобальні рекомендації (перек. з англ.; під нав. ред. П.А.Сергоманова; Національний дослідницький університет "Вища школа економіки", Інститут освіти. Київ, 2019. 108 с.
26. Герцен С.М., Скороходова Л.В. Інтерактивне навчання у освітньому процесі вузів. *Вчені записки*. Електронний науковий журнал державного університету. 2019. № 4 (52)
27. Гершман А.О. Передумови розвитку цифрової залежності у молодших школярів: збірник наукових статей та матеріалів. Матеріали міжнародної конференції: Цифрове суспільство як культурно-історичний контекст розвитку. Київ. 2016. С. 83-85.
28. Гершунський Б.С. Філософія освіти: навч. посібник для студентів вищих. та пор. пед. навч. закладів. Ужгород, 2019. 432 с.
29. Горнякова Т.А. Порівняльний аналіз особливостей сприйняття учнями тексту на паперовому та електронному носії. *Питання педагогіки*. 2021. № 3. С. 60-66.
30. Граник Р.Р., Бондаренко С.М., Кінцева Л.А. Як навчати школярів

- працювати з підручником. Київ, 2007. 80 с.
31. Двудічанська Н.М. Інтерактивні методи навчання як формування ключових компетенцій. Наука та освіта. К., 2011. 176 с.
 32. Дорошенко Ю.О. Дидактичні функції мультимедійних технологій навчання у початковій школі. *Тр. другої Всеукраїнської конференції молодих науковців «Інформаційні технології в науці та освіті»*. Черкаси: ЧДУ ім. Б. Хмельницького, 2018. С. 90–91.
 33. Дудка І.С. Використання мультимедійних технологій у процесі навчання. *Завуч*. 2008. № 31.- С. 10-12
 34. Духовнікова І. Ю., Король А. М. Цифрові компетенції сучасного вчителя як основа успішної викладацької діяльності. *Міжнародний науково-дослідний журнал*. № 2-3 (104). 2021. С. 99-101.
 35. Єргіна О.В. Сучасний урок і мультимедійні технології: досвід і перспектива. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2008. №2. С. 12-14.
 36. Жумашева С.С. Цифрова грамотність як одна з ключових компетенцій сучасного педагога. *Вісник науки та освіти*. № 9-3 (112). 2021. С. 73-77.
 37. Зав'ялова О.С. Про співвідношення цілей та засобів навчання в електронному курсі з реферативного читання для іноземних студентів. *Вісник педагогіки*. 2019. № 2 (199). С. 82-89.
 38. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки»
 39. Захаров, І.Г. Інформаційні технології в освіті. Чернігів, 2003. 192 с.
 40. Змішаного навчання. *Journal of Information Technology Education*: Максимова, Н. А. Можливості формування компетенцій ХХІ століття щодо дисципліни «цифрові технології в освіті». *Концепт*. № 4, 2021. С.88-102
 41. Іванова Є.О. Теорія навчання в інформаційному суспільстві. Львів, 2011. 190с.
 42. ІКТ в ролі мотиватора у навчанні. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://popsm1.blogspot.com/2013/11/blog-post_27.html

43. Іллюшенко Н.С. Digitallearning: Перспективи та ризики цифрового повороту в освіті. Проектування майбутнього. Проблеми цифрової реальності. Матеріали 2-ї Міжнародної конференції (7-8 лютого 2019 р., Київ). Київ. 2019. С. 215-225.
44. Індустрія медіа: цифрове майбутнє: академічна монографія. Суми, 2017. 55с.
45. Інформатизації і комп'ютеризації загальноосвітніх навчальних закладів 20 років [Текст]. Комп'ютер у школі та сім'ї. 2005. № 5. С. 3–11.
46. Інформаційні та комунікаційні технології в освіті: монографія. за ред. Бадарча Дендєва. Київ, 2013. 320 с.
47. Інформаційно-комунікаційні технології. [Електронний ресурс]. Режим доступу: wikipedia.org/wiki/інформаційно-комунікаційні_технології
48. Казначєєва С.М., Бистрова Н.В., Шаліна Є.Ю., Госельбах О.І. Організація самостійної роботи студентів як чинник формування професійно значимих компетенцій. *Інноваційна економіка: перспективи розвитку та вдосконалення*. 2019. № 3 (37). С. 37.
49. Калдибаєв, С.К. Електронні освітні ресурси: роль та призначення. *Міжнародний журнал експериментальної освіти*. 2016. № 11-2. С. 159-161.
50. Калініна Т.В. Управління ДНС. Нові інформаційні технології у дошкільному дитинстві. Ужгород, 2008.
51. Камалова Л.А., Галієва Г.М. Інтерактивне навчання молодших школярів під час уроків літературного читання. *Сучасна освіта: актуальні питання, досягнення та інновації*: збірник статей XXXI Міжнародної науково-практичної конференції. Полтава, 2019. С. 76-78.
52. Карпова Є.Є. Вплив цифрового середовища на академічну успішність у початковій школі. *Світ науки. Педагогіка і психологія*. 2019. Т. 7. № 1. С. 55.
53. Карпова Є.Є. Теоретичний аналіз поняття "цифрова залежність" у зарубіжних дослідженнях. *Вісник Сумського державного університету*.

2017. №4. С. 111-115.
54. Кашльов С.С. Інтерактивні методи навчання: навчально-методичний посібник. 2-ге вид. Моршин, 2013. 214 с.
 55. Кашльов С.С. Технологія інтерактивного навчання Суми, 2005. 196 с.
 56. Коваль Т.І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності : навч.-метод. пос.. К. : Вид. центр КНЛУ, 2009. 380с.
 57. Ковальова Г.С. Про міжнародну програму PISA-2009 та один з результатів за критеріями: математична та природнича грамотність. *Муниципальна освіта: інновації та експеримент*. 2011. № 1. С. 3-10.
 58. Ковальова Г.С. Про міжнародну програму PISA-2009 та один із результатів за критерієм: читацька грамотність. *Муниципальна освіта: інновації та експеримент*. 2010. № 6. С. 3-11.
 59. Кондратьєва І. Н., Муранов А. А., Рубашкін Д. Д. Навчання клавіатурного листа у початковій школі: формування навчальних компетенцій у процесі вивчення мов. Київ, 2012.
 60. Коневщинська О. Е. Організація процесу електронного навчання з використанням технології вебінару [Електронний ресурс]. Інформаційні технології і засоби навчання. 2011. (25). Режим доступу до журналу : <http://www.journal.iitta.gov.ua>.
 61. Корольова, Н. Ю. Модель підготовки магістрантів педагогічної освіти до діяльності у віртуальному соціально-освітньому середовищі на основі розвитку цифрових компетенцій. *Інформатизація освіти*. № 3 (17). 2020. С.237-253.
 62. Котова, С.А. Інформаційне середовище початкової освіти. *Наукова думка*. 2018. № 8. С. 348-352.
 63. Котова, С.А. Педагогіка початкової освіти: перспективи дослідження. *Педагогічна наука та сучасна освіта: зб. 2 міжнар. наук.-практ. конф.* 12 лют. 2015 р. Суми, 2015. С. 42-45.
 64. Крамер О.О. Виховання відповідальної поведінки молодших школярів за

- умов інформатизації освітнього процесу: дис. ... канд. пед. наук: Крамер Олена Олександрівна; Миколаївський державний педагогічний університет. Миколаїв. 2018. 168 с.
65. Кремень В. Г. Суспільство знань і якісна освіта/В. Г. Кремень // Всеукраїнський громадсько-політичний тижневик «Освіта». № 13–14. 21–27 березня 2007 року.
 66. Кривенко Л.А. Основні підходи до проведення та конструювання уроків української мови та літератури з використанням інформаційних технологій. 2016. URL: <http://surl.li/ntaee>
 67. Курапова Т.Ю. Теоретичний аналіз понять «успішність» та «успішність навчання» у психолого-педагогічній літературі. *Журнал наукових публікацій аспірантів та докторантів*. 2010. № 9. С. 54-58.
 68. Кухаренко В. М. Використання вебінарів у навчальному процесі. *Комп'ютер в школі та сім'ї*. 2018. № 2 (90). С.12–16.
 69. Лапчик М. Інформатика и технологія: компоненти педагогічної освіти. *Інформатика*. 2011. №6.
 70. Лещенко М. П. Відкрита освіта у категоріальному полі вітчизняних і зарубіжних учених. Інформаційні технології і засоби навчання. 2014. № 1 (39). С. 1–16. [Елек- тронний ресурс]. Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php>.
 71. Литвинова С. Г. Методика використання технологій віртуального класу вчителем в організації індивідуального навчання учнів [Текст]: дис. канд.пед. наук: 13.00.10. К.: ІТЗН НАПН України, 2011. 256 с.
 72. Ловкова Т.Б. Літературне читання як об'єкт дослідження. *Вісник Сумського державного інституту культури*. 2012. № 2(11). С. 55-58.
 73. МакГіннес С., Фултон С. Цифрова грамотність у вищій освіті: приклад взаємодії студентів з електронними підручниками з використанням
 74. Маніковська М.А. Цифровізація освіти: виклики традиційним нормам та принципам моралі. *Влада та управління*. 2019. № 2 (.87). С. 100-106.
 75. Мануйлов Ю.С. Середовищний підхід у вихованні. 2-ге вид., перероб.

- Київ, 2002. 157 с.
76. Маркова С.М., Наркозієв А.К. Методика дослідження змісту професійної освіти. *Вісник Миколаївського університету*. 2019. Т. 7. № 1 (26). С. 2.
 77. Мачульська А.В. Особливості дистанційного навчання літературного читання в 1 класі. *Спеціальна освіта*. 2014. № 1. С. 206-209.
 78. Михайлюк Д.Р. Комп'ютерно-орієнтовані теле-комунікаційні технології на уроках мови та літератури. Вивчаємо українську мову та літературу (Основа). 2015. № 10. С. 2–12.
 79. Мігачова, М. В., Івашова В. А. Цифрова компетентність сучасного педагога в умовах електронного освітнього середовища. *KANT*. № 2 (31). 2019. С. 101-104.
 80. Молоков Ю.Г. Про проект «Інформатизація шкільного освітнього простору»: збірник наукових праць. *Психолого-педагогічні аспекти впровадження інформаційних технологій у освітній процес*, Ужгород. 2002. С. 11-16.
 81. Молокова А.В., Крамер Є.А. Формування моральної поведінки молодших школярів за умов інформатизації. *Педагогічний журнал*. 2015. №С. 58-62.
 82. Морзе Н. В. Методичні особливості вебінарів, як інноваційної технології навчання. *Інформаційні технології в освіті : зб. наук. пр.* Херсон : ХДУ, 2010. Вип. 5. С.31–39.
 83. Морозов А.В. Сучасні тенденції розвитку цифрової освіти: «За» та «Проти». *Педагогічний вісник*. 2020. С. 673-674.
 84. Мусатова М.А. Технологія інтерактивного навчання молодших школярів у навчально-виховному процесі. *Теорія та практика освіти у світі: матеріали VI Міжнар. Наук.конф. (м. Суми, грудень, 2014)*. СПб., 2014 С. 210-213.
 85. Мухін О.І. Формування таланту в епоху цифровізації. Модель навчання обдарованих та талановитих учнів. *Вісник державного гуманітарно-*

педагогічного університету. Серія: Інформаційні комп'ютерні технології освіти. 2017 №13 С.19-33.

86. Нежива Л., Паламар С., Інноваційні технології в літературній освіті майбутніх учителів початкової школи. Освітологічний дискурс. 2020. Вип. 31, Вип. 4. С. 129–142.
87. Нікуліна Т.В., Старіченко О.Б. Інформатизація та цифровізація освіти: поняття, технології, управління. Педагогічна освіта. 2018. №8. С. 107-113.
88. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <http://surl.li/hoha>
89. Олійник А.А. Використання ІКТ на уроках мови та літератури як засіб зацікавлення учнів. 2015. URL: <http://surl.li/ntaee>
90. Особливості цифрового читання сучасних підлітків: результати теоретико-емпіричного дослідження. *ScienceforEducationToday*. 2020. №5. С.28-49.
91. Оськіна Н.Г. Профілактика інтернет-адикції у дітей молодшого шкільного віку. *Початкова школа плюс до і після*. 2012. № 12. С. 12-19.
92. Паламар С. Формування літературної компетентності в учнів основної школи засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Педагогічна освіта: теорія і практика. Збірник наукових праць. 2017. Випуск 22 (1), Частина 2. С. 178.
93. Пархомець І.Ю. Нові інформаційні технології навчання. *Управління школою*. 2007. № 29. С.12-18.
94. Пащенко О.І. Інформатизація освітнього процесу у початковій школі. Ірпінь, 2014.
95. Петухова Л.Є. Інформатичні компетентності майбутнього вчителя початкових класів (в моделі трисуб'єктної дидактики): навчально-методичний посібник. Херсон : Херсонський державний університет, 2010. 524 с.
96. Петч Х. Критична цифрова грамотність: технології в освіті крім питань

компетентності користувачів та кваліфікацій на ринку праці. *TripleC: Communication, Capitalism & Critique. Open Access Journal for Global Sustainable Information Society*. 2019. №17 (2).

97. Підготовка майбутнього вчителя до застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності / Укладачі: К.В. Годлевська, Ю.М. Кобюк. Київ, 2016. 44 с.
98. Полат, Є.С. Сучасні педагогічні та інформаційні технології в системі освіти (перевед. з рос.). Харків, 2010. 368 с.
99. Пономаренко Л. Мультимедійна підтримка навчального процесу. *Початкова освіта*, №1-2, 2019, ст.16
100. Потупчик О.Г. Мережева взаємодія як умова формування цифрової грамотності молодших школярів під час уроків інформатики. *Вісник Миколаївського державного педагогічного університету*. 2017. №4 (42). С.178-185.
101. Професійний стандарт вчителя [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://rada.info/upload/users_files/43981367/5cd8ec89044b432a007cda8cf31f317f.pdf
102. Проценко Г. О. Проектування інформаційного простору загальноосвітнього навчального закладу [Текст]: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.10: «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті». К.: КМУ імені Бориса Грінченка, 2012. 268 с.
103. Психологічні засади розвитку обдарованої особистості в освітньому середовищі: методичний посібник [Текст]. Київ- Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 146 с.
104. Розіна І.М. Цифрова грамотність у курсі «Академічний лист» (українською мовою). *Освітні технології та суспільство*. 2018. №21 (4). С.538-556.
105. Сафуанов Р.М., Лехмус М.Ю., Колганов Є.А. Цифровізація системи освіти. *Вісник державного технічного університету*. 2019. № 2 (28). С. 116-

106. Солдатова Г.У., Розповідова Є.І. Психологічні моделі цифрової компетентності українських підлітків та батьків. *Національний психологічний журнал*. 2014. №2 (14). С. 27-35.
107. Спанте М., Хащшемі С.С., Лундін М., Алджерс А. Цифрова компетентність та цифрова грамотність у дослідженнях вищої освіти: систематичний огляд концепції. *CogentEducation*. 2018. №5 (1). С. 143-151
108. Текучова І. В. Методика викладання української мови як навчальна дисципліна на початку ХХ ст.. *Актуальні проблеми сучасної методики викладання української мови у школі та вузі: зб. тр. III Міжнар. наук.-практ. конф., присв. 100-річчю від дня народження заслуженого діяча науки. рівне*, 2018. С. 382-385.
109. Текучова І. В., Горнякова Т. А. Про види смислового читання під час уроків української. *Історія та сучасність філологічних наук: зб. наук. ст. Харків*, 2021. С. 284-289.
110. Текучова І. В., Горнякова Т. А. Про механізми смислового читання. *Глобальний науковий потенціал*. 2020. № 6. С. 37-42.
111. Текучова І. У., Громова Л. Ю. До питання використання смислового читання під час уроків української мови. *Перспективи науки*. 2019. №3 (114). С. 72-76.
112. Типове положення про атестацію педагогічних працівників зі змінами і доповненнями (2011р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/12483/
113. Федоров, А.В. Класифікація показників розвитку професійних знань та вмінь, необхідних педагогам для медіаосвітньої діяльності. *Інноваційні освітні технології*. 2006. №4. С.44-50.
114. Федяїнова Н.В. Використання інформаційних технологій у навчальному процесі початкової школи: Навчально-методичний посібник. Київ: Київ. держ. ун-т, 2007. 71,
115. Фоміна, А. В. Інтерактивне навчання як формування професійних

компетенцій в умовах цифровізації освіти. *Сучасна педагогічна освіта*. № 12. 2020. С. 65-69.

116. Халін В.Г., Чернова Г.В. Цифровізація та її вплив на українську економіку та суспільство: переваги, виклики, загрози та ризики. *Управлінське консультування*. 2018. №10 (118). С. 46-63.
117. Хромов С.С., Каменєва Н.А. Сучасний підхід до формування та розвитку цифрової грамотності в освіті. *Відкрита освіта*. 2016. № 20(1). С.60-65.
118. Царьова, А.В. Людина мережі: зміна веб-поколінь. *Журнал соціології та соціальної антропології*. Т. XV. Мережі у світовому світі. 2012. № 5. С.36-54.
119. Чигишев О.П. Цифрова грамотність дослідника в умовах Відкритої науки. *Азімут наукових досліджень: педагогіка та психологія*. 2018. Т. 7. №4 (25). С. 241-244.
120. Чопікян А. В. Активізація пізнавальної діяльності учнів на уроках української мови. Вивчаємо українську мову та літературу. 2014. № 27. С. 2–8.
121. Чорних С.І. Освітній простір за умов інформатизації суспільства: монографія. Харчків, 2011. 254 с.
122. Шаріков А.В. Про чотирикомпонентну модель цифрової грамотності. *Журнал досліджень соціальної політики*. 2016. №14 (1). С. 87-98.
123. Шишкіна М. П. Проблеми інформатизації освіти України в контексті розвитку досліджень оцінювання засобів ІКТ Інформаційні технології і засоби навчання. 2012. № 1 (27). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.journal.iitta.gov.ua>.
124. Якунін А.Ф. Інформаційно-комунікаційні технології та цифрова грамотність педагога. *Вісник інституту*. 2016. № 1. С. 468-471.
125. Ямалетдінова, А.М. Сучасні інформаційні та комунікаційні технології в навчальному процесі. *Вісник Білоцерківського університету*. 2016. Т. 21, №4. С.1134-1141.

126. Яценко Ю. С. Блоги в навчальному процесі [Електронний ресурс].
Режим доступу : http://internetineflt.narod.ru/MK_1_2.html
127. Яцишин А. В. Інформатизація загальноосвітніх навчальних закладів на основі технологій відкритої освіти [Текст]. Збірник матеріалів Міжнародної наукової конференції для студентів, аспірантів, науковців. Суми: СОІППО. Т. II: Секції. № 3. 2013. С. 142–146.

ДОДАТКИ

Додаток А

Анкета для вчителів початкових класів щодо використання мережевих освітніх технологій на уроках літературного читання

Інформація про вчителя:

Ім'я та прізвище вчителя: _____

Школа: _____

Рік викладання: _____

Електронна пошта: _____

1. Як часто ви використовуєте мережеві освітні технології на уроках літературного читання?

Регулярно

Час від часу

Ніколи

2. Які конкретні мережеві ресурси або інструменти ви використовуєте на уроках літературного читання? (Оберіть всі, які відповідають)

Відеоуроки

Аудіоуроки

Електронні підручники або матеріали

Віртуальні екскурсії

Інтерактивні завдання та вправи

Відеопрезентації

Онлайн обговорення літературних творів

3. Які позитивні аспекти використання мережевих технологій на уроках літературного читання ви відзначаєте?

Підвищення зацікавленості учнів

Зручний доступ до додаткових матеріалів

Можливість інтерактивного взаємодії з матеріалом

Підвищення мотивації учнів

Інші (вкажіть)

4. Які труднощі ви зазнаєте під час використання мережевих технологій на уроках літературного читання? (Оберіть всі, які відповідають)

Не вистачає доступу до комп'ютерів або Інтернету

Технічні проблеми

Недостатній час на підготовку матеріалів

Відсутність необхідних навичок використання мережевих технологій

Відсутність підтримки адміністрації школи

5. Які можливості ви б хотіли додати або покращити використання мережевих технологій на уроках літературного читання?

6. Чи готові ви до додаткової підготовки та навчання щодо використання мережевих освітніх технологій?

Так

Ні

7. Які теми або аспекти пов'язані з використанням мережевих технологій вам було б цікаво дізнатися більше під час навчання?

8. Чи готові ви ділитися своїм досвідом та матеріалами з іншими вчителями?

9. Чи є щось ще, що ви хотіли б додати або сказати щодо використання мережевих технологій на уроках літературного читання?

Дякуємо за відповіді! Ваш думка є важливою для подальшого розвитку освітніх технологій.

Додаток Б

Перелік веб-сайтів та ресурси, які можна використовувати на уроках літературного читання для порівняння літературних творів:

SparkNotes (sparknotes.com): цей ресурс містить аналізи літературних творів, включаючи порівняльні статті, нотатки та важливі цитати.

Shmoop (shmoop.com): shmoop пропонує аналізи, порівняльні статті та матеріали для літературного аналізу та порівняння.

LitCharts (litcharts.com): цей сайт містить літературні картки, які включають аналізи літературних творів, тематичні звіти та порівняльні таблиці.

Book Rags (bookrags.com): Book Rags пропонує аналізи та ресурси для порівняння літературних творів.

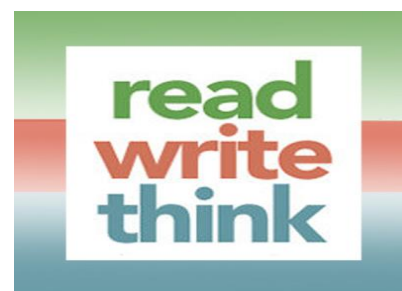
CliffsNotes (cliffsnotes.com): CliffsNotes містить аналізи та нотатки з літератури, які можуть бути корисними для порівняння творів.

Goodreads (goodreads.com): Goodreads – це соціальна мережа для книголюбів, де можна знайти рецензії та обговорення різних літературних творів.

ReadWriteThink (readwritethink.org): Цей ресурс містить відкритий доступ до багатьох уроків та інструментів для вивчення літератури та порівняльного аналізу.

Owl Eyes (owleyes.org): Owl Eyes надає анотовані версії класичних книг, що допомагають учням краще розуміти текст та проводити порівняльний аналіз.

Додаток В

Етапи створення літературного віртуального квесту

Створення літературного квесту – це захоплюючий спосіб активізувати інтерес до тексту та сприяти глибшому розумінню літературного твору. Ось конкретна інструкція щодо роботи над створенням літературного квесту:

1. *Вибір твору.* Виберіть літературний твір, над яким ви хочете працювати. Може бути оповіданням, романом або будь-яким іншим текстом, який підходить до ваших навчальних цілей.

2. *Визначення цілей.* Визначте основні цілі та завдання квесту. Наприклад, ви можете бажати, щоб учні краще зрозуміли сюжет, персонажів або теми твору.

3. *Створення завдань.* Розробіть послідовність завдань для квесту. Кожне завдання повинно вимагати від учнів аналізу тексту, відповіді на питання або розв'язання головоломок. Використовуйте різні види завдань, щоб зробити квест цікавішим і різноманітним.

4. *Підготовка ресурсів.* Підготуйте всі необхідні ресурси для квесту. Це може включати власноруч створені завдання, підказки, картинки або відео, які допоможуть учням виконати завдання.

5. *Розробка сценарію.* Створіть сценарій або історію, яка вплетена в завдання квесту. Зробіть так, щоб завдання мали зв'язок з подіями або персонажами твору, щоб учні могли докладніше вивчити текст.

6. *Проведення тестування.* Перш ніж проводити квест з учнями, протестируйте його самостійно або з іншими вчителями, щоб переконатися, що всі завдання розроблені належним чином і вони логічно співвідносяться з текстом.

7. *Організація квесту.* Зіберіть учнів і поясніть правила гри. Розподіліть завдання та ресурси, які вони повинні використовувати під час квесту.

8. *Проведення квесту.* Дайте учням можливість робити квест самостійно або у групах. Спостерігайте за їхнім процесом та надавайте підтримку за необхідності.

9. *Обговорення результатів.* Після завершення квесту проведіть обговорення твору, де учні можуть ділитися своїми враженнями та відповідями на завдання. Підвідомте підсумки та розкажіть додаткові факти або аналіз.

10. *Оцінка та відзначення.* Оцініть роботу учнів на основі їхнього виконання завдань та участі у квесті. Відзначте їхні досягнення та надайте фідбек.

Літературний квест – це захопливий інструмент для розвитку читацьких та аналітичних навичок учнів і може бути корисним як на уроках літератури, так і в позаурочний час.

Додаток Г

Перелік веб-сайтів та платформ, які дозволяють створювати ігрові квести та пригодницькі ігри

GooseChase (goosechase.com): GooseChase – це платформа для створення ігрових квестів та перегонів. Ви можете створити власний квест з завданнями, геолокацією та багатьма іншими опціями.

QR Wild (qrwild.com): QR Wild спеціалізується на створенні QR-кодів для геолокаційних квестів. Ви можете створити інтерактивні квести з використанням QR-кодів.

Scavify (scavify.com): Scavify дозволяє створювати глобальні квести, об'єднуючи геолокацію, завдання та інтерактивність.

Actionbound (actionbound.com): Actionbound – це платформа для створення мобільних квестів та інтерактивних пригодницьких ігор.

ClueKeeper (cluekeeper.com): ClueKeeper спеціалізується на квестах, які використовують GPS та геолокацію для розв'язання завдань.

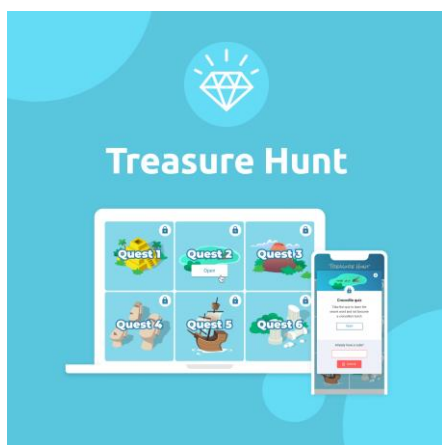
Klikaklu (klikaklu.com): Klikaklu дозволяє створювати GPS-квести та використовувати фотографії та текстові підказки.

QuestBase (questbase.com): QuestBase – це онлайн-платформа для створення квестів, тестів та інших інтерактивних завдань.

Treasure Hunt Maker (treasurehuntmaker.com): Treasure Hunt Maker дозволяє створювати квести та скарбниці з використанням різних типів завдань.

Loquiz (loquiz.com): Loquiz – це платформа для створення геолокаційних ігор та квестів, спеціалізованих на навчальних іграх.

LoQuiz

Ці платформи дозволять вам створити різноманітні квести для різних цілей, включаючи навчання та розваги. Оберіть ту, яка найкраще відповідає вашим потребам та ідеям для квесту.

Додаток Д

Перелік платформ, які можна використовувати для створення читацьких обговорень та дискусій

Goodreads (goodreads.com). Goodreads – це соціальна мережа для книголюбів, де користувачі можуть створювати читацькі обговорення, обмінюватися рецензіями та думками щодо книг, а також приєднуватися до книжкових клубів.

Book Clubz (bookclubz.com). Ця платформа спеціалізується на створенні та керуванні книжковими клубами та читацькими групами. Вона надає інструменти для планування та ведення обговорень.

Meetup (meetup.com). Meetup – це платформа для створення та приєднання до різних груп і подій. Ви можете знайти книжкові клуби та читацькі групи у вашому районі і приєднатися до них для обговорення книг.

Reddit (reddit.com). Reddit має безліч тематичних підфорумів (subreddits), включаючи ті, що присвячені літературі. Ви можете приєднатися до відповідного підфоруму та обговорювати книги з іншими користувачами.

Google Classroom. Якщо ви вчитель або працюєте у навчальному закладі, Google Classroom може бути корисною платформою для створення віртуального класу та обговорення книг разом з учнями.

Facebook Groups. Ви також можете створити закриту групу на Facebook для читацьких обговорень або приєднатися до існуючих груп, які цікавлять вас.

Slack: Slack – це інструмент для комунікації та співпраці, і ви можете створити окремий канал для обговорення книг з вашою групою.

Оберіть платформу, яка найкраще відповідає вашим потребам та потребам вашої аудиторії, і почніть створювати читацькі обговорення.

Додаток Е

Педагогічні функції та можливості мережевих освітніх технологій

Педагогічні функції	Можливості
Мотивуюча	Стимулювати творчу активність до вивчення матеріалу, пошуку відповіді
Інформаційна	Реалізувати можливості інформаційних систем
Функція управління навчальною діяльністю	Гнучкість, адаптивність та облік пізнавальних можливостей учнів
Формуюча	Тренує навички
Контролюючо-коригуюча	Приймати будь-який спосіб відповіді, включаючи вільно конструйований, при цьому правильність визначається на основі формального загального та поелементного аналізу (за наявності довідкового оператора та системи корекції помилок)

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Дарійчук К. К.

(підпис)